PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXI. Št. 239 (6217)

TRST, petek 8. oktobra 1965

RAZPRAVA O PRORAČUNU V SENATU

Poročilo ministra Colomba o proračunu Pieraccini o gospodarskem načrtovanju

Senat odobril zakon o filmih, poslanska zbornica pa zvišanje prejemkov poslancev - Predkongresno zasedanje izvršnega odbora PSDI

RIM, 7. — V senatu se je pričela splošna razprava o proračunu za prihodnje leto, o gospodarskem položaju ter o kriterijih za sestavljanje proračuna. Danes sta govorila ministra Colombo in Pieraccini.

Minister Colombo je dejal, da znašajo davčni in izvendavčni dohodki 7.024,3 milijarde lir in da so za 474,2 milijarde ali za 7,2 odst. višji kot letos. Poleg tega so predvideni premoženjski dohodki, tako da bodo dosegli proračunski dohodki predvidoma v prihodnjem letu 7.121,4 milijarde lir in bodo v primerjavi z letošnjim letom narastli za 6,4 odst. Minister je dejal, da so dohodki «oprezno» predvideni, da so upoštevali splošni gospodarski položaj in kratkoročne perspektive gospodarskega razvoja.

Izdatke je minister razdelil na tekoče izdatke, ki bodo dosegli 6.320,9 milijarde lir, in na izdatke za kapital. Bistveno bodo vplivali v proračunu izdatki za vračanje posojil, ki bodo letos narastli od 250,1 milijarde lir na 466,4 milijarde lir. Prihodnje leto bodo namreč zapadli sedemletni boni, ki jih je leta 1959 izdal zaklad, in bodo samo za to porabili 300 milijard lir. V celoti znašajo za prihodnje leto predvideni izdatki 8.013 milijard lir in predvideni primanjkljaj 891,6 milijarde lir.

Minister je dejal, da so hoteli v večji meri izkoristiti javne stroške kot sredstvo za okrepitev gospodarskega razvoja, vendar so morali bistveno zvišati izdatke za državno upravo ter za izvajanje že sprejetih zakonov socialnega značaja.

Nato je minister Colombo dejal: «Vlada je trdno prepričana, da bo gospodarski napredek toliko bolj zagotovljen in pomemben, s čimer je povezana zaposlitev, kolikor se bomo izognili kakršni koli nevarnosti inflacionističnega značaja».

Zato se bodo poslužili pri investicijah tudi posojil, ki jih bodo porabili izključno v produktivne namene. Glede zvišanja fiksnih izdatkov za 655 milijard lir, predvidenih za prihodnje leto, je minister navedel podatek, da bodo izdali 451 milijard lir samo za višje stroške za državne uslužbence in za izboljšanje pokojnin.

V tej zvezi je minister dejal, da je treba zavreti naraščanje tovrstnih izdatkov, če se hoče pričeti s politiko programiranega razvoja.

O razdelitvi izdatkov glede posameznih strok pa je minister dejal, da bodo znašali stroški za kulturo 20.2 odst. celotnih izdatkov ali 1.525 milijard lir, medtem ko je za letos predvideno 1.349 milijard lir. Na drugem mestu so izdatki za intervencije gospodarskega značaja, ki dosegajo 17.3 odst. celotnih izdatkov ali 1.302 milijardi lir, na tretjem so izdatki za obrambo, ki dosegajo 14,2 odst. ali 1.071 milijard lir, na četrtem izdatki za socialne potrebe, ki dosegajo 12,5 odst. ali 942 milijard lir.

Minister za proračun Pieraccini je ugotovil da so objektivni pogoji za gospodarski napredek, in je poudaril, pomen aktivne plačilne bilance, zavretje naraščanja cen, obnovitev naglega naraščanja proizvodnje v nekaterih industrijskih sektorjih, dobro kmetijsko proizvodnjo in uspeh turizma. Med negativne faktorje pa je navedel težave gradbene, tekstilne in kovinske industrije ter v prvi vrsti znižanje investicij, kar je vplivalo na znižanje zaposlitve.

Minister je ugotovil, da je indeks industrijske proizvodnje avgusta dosegel 200,3, da je za 9.3 odst. višji, kot je bil avgusta 1964 in da je dosegel rekordno višino. Navedel je položaj v raznih proizvodnih panogah, najvažnejše vladne ukrepe za omilitev krize nekaterih panog ter dejal, da so bili ti ukrepi usklajeni z gospodarskim načrtom.

V tej zvezi je minister zanikal, da bi načrt lahko točno predvidel gospodarski razvoj, ker ima za cilj predvsem določitev smeri razvoja. Nato je minister obširno govoril o odnosih s sindikalnimi organizacijami ter dejal, da je demokratično programiranje izraz svobodne razprave, ki ne more utesnjevati zahtev delavcev.

Senat je nato z vladno večino senatorjev odobril zakon o filmski industriji z manjšimi popravki tehničnega značaja. Zakon se bo sedaj vrnil v poslansko zbornico.

V poslanski zbornici so s 335 glasovi proti 14 odobrili zakon o volilnih upravičencih in o urejanju seznamov volilnih upravičencev. Prav tako so na tajnem glasovanju odobrili zakon o zvišanju prejemkov poslancev s 322 glasovi proti 24.

Na zasedanju centralnega odbora PSDI so s 57 glasovi proti 4 (levica, ki jo vodiAriosto) sprejeli poročilo tajnika Tanassija kot osnovo za razpravo na bližnjemu kongresu stranke. Za poročilo je glasovala tudi desničarska skupina «socialistične koncentracije».

V ospredju Tanassijevih izvajanj je bilo združevanje s PSI, za kar je postavil jasen pogoj, da mora združevanje temeljiti na načelih socialistične internacionale. Osnovna zapreka je torej v odnosu do zunanje politike. Glede sindikalnih vprašanj naj bi bodoča stranka dopuščala včlanjanje v CGIL in v UIL s ciljem, da se ustvari enotna neodvisna sindikalna organizacija. Tanassi je ugotovil, da ostane še odprto vprašanje lokalnih uprav, ki je bilo sicer že dokaj razčiščeno, vendar je treba odstraniti možnost za nepotrebne polemike. Celotno operacijo pa vidi v znatni meri v možnosti «resnega in konkretnega posega komunistov v krizo, ker bi nova stranka nudila delavcem relano perspektivo v nasprotju z demagoško akcijo KPI».

VČERAJ V BEOGRADU

Začetek pogajanj za nov sporazum o ribolovu na Jadranu

RIM (ANSA), 7. — Danes so se začela v državnem tajništvu za zunanje zadeve pogajanja med italijansko in jugoslovansko delegacijo za sestavo novega sporazuma o izvajanju italijanskega ribolova v jugoslovanskih teritorialnih vodah na Jadranu.

Italijansko delegacijo vodi opolnomočeni minister Giovanni Lucioli, jugoslovansko pa Zvonko Perišić, opolnomočeni minister v tajništvu za zunanje zadeve.

Sporazum, ki ureja ribolov italijanskih ribičev v jugoslovanskih vodah, je bil podpisan leta 1958 in je zapadel 30. aprila 1960, toda pozneje je bil večkrat podaljšan. Zadnjič je bil obnovljen konec avgusta letos do 28. februarja leta 1966. To je tretji italijansko-jugoslovanski sporazum o ribolovu, ker sta bila prva dva podpisana v letih 1949 in 1956.

Nujnost nove ureditve tega delikatnega področja je bila poudarjena v obeh državah, čeprav ne iz povsem enakih razlogov. Z italijanske strani — ob sprejemu zahtev zainteresiranih kategorij — obstaja potreba, da se rešijo nekatera vprašanja, ki so bila otežkočena zaradi nekaterih ukrepov jugoslovanskih oblasti (novi zakoni o ribolovu, razširitev nekaterih odsekov voda, ki so določene za ribolov jugoslovanskim ribiškim ladjam), z uvedbo sprememb in izboljšav sedanjega sporazuma. Slednje se tičejo zlasti: drugačnega poravnanja sporov; razširitve področja ribolova v Tržaškem zalivu; obnove področja ribolova ob zahodni istrski obali; pravice tranzita italijanskih ribiških ladij po teritorialnih vodah pod jugoslovansko jurisdikcijo; pravice zatočišča v primeru slabega vremena v katero koli pristanišče za ribiške ladje, ki odhajajo ali se vračajo z lova.

Jugoslovani pa so in še vedno izražajo pridržke in ugovarjajo tem zahtevam. Med drugim trdijo, da se je položaj spremenil, odkar je v veljavi sedanji sporazum

SPLOŠNA RAZPRAVA V SKUPŠČINI OZN

Predlogi britanskega ministra Stewarta za sporazumno rešitev v Vietnamu

Zahteval je tudi sprejem Kitajske in okrepitev mirovne dejavnosti OZN

NEW YORK, 7. — Angleški zun. minister Stewart je bil danes prvi govornik v glavni skupščini OZN; govoril je o Vietnamu. Dejal je, da bo treba zadevo vsekakor rešiti bolj ali manj na tak način, kakršnega zagovarja Velika Britanija. Britanska vlada predlaga predvsem konec bojev in tujega vmešavanja ter sklicanje konference, ki naj se je udeležijo vse prizadete stranke. Mogli bi znova sklicati ženevsko konferenco ali kakršnokoli drugo konferenco. Na konferenci bi morali sprejeti sklep, da se oba Vietnama zavarujeta pred vsakim napadom. Medtem ko bi Združeni narodi izvajali program gospodarske obnove, bi v obeh Vietnamih imenovali «res predstavniški vladi», ki bi mogli svobodno navezati odnose med seboj.

Tako Severni kakor Južni Vietnam bi morala biti popolnoma nevtralna, brez tujih čet in oporišč. Stewart je dodal, da je mirovno odposlanstvo Commonwealtha, ki ga je bil predlagal Wilson, vedno pripravljeno, da začne svoje delo, s tem da odide v Hanoj in Peking, če mu bo to omogočeno.

Stewart se je zavzel za sprejem Kitajske v OZN in je predlagal, naj se okrepi mirovna dejavnost OZN, s tem da se ustanovi poseben fond ter da se imenuje skupina kvalificiranih osebnosti, ki bi v okrilju OZN vodile nepristranske preiskave ter posredovale. Na koncu je Stewart izjavil, da bo Velika Britanija storila vse, da se spori rešujejo z mirnimi sredstvi od arbitraže do mednarodnega razsodišča.

Predsednik skupščine OZN Fanfani je bil danes gost na kosilu na katero ga je povabil sovjetski zunanji minister Gromiko. Pred kosilom se je Fanfani pogovarjal z Gromikom. Na kosilu so bili številni politiki, ki so navzoči v New Yorku.

De Murville o francoski politiki

PARIZ, 7. — Francoski zunanji minister de Murville je podal v zunanjepolitičnem odboru skupščine obširno poročilo o politiki vlade. Pozneje je komisija objavila sporočilo, ki pravi med drugim: «Francoska vlada je vedno pripravljena sodelovati pri izmenjavi misli s svojimi družabniki. Vendar pa je važno, da se vsaka prihodnja diskusija skrbno pripravi.»

Sporočilo pravi dalje, da je zunanji minister govoril o možnosti obnovitve normalne poti evropske gospodarske skupnosti in je dejal, da mora ta sloneti samo na pravilnem ocenjevanju vloge, ki pritiče ustanovam, zlasti kar se tiče sklepov, ki jih mora sprejemati svet ministrov». Nujno potrebno je tudi spopolniti kmetijski trg. Vsaka rešitev pa je lahko samo rezultat medvladnih razgovorov. Na razgovorih, ki se bodo začeli ob primernem trenutku, bo moral vsakdo zavzeti realistično stališče in pokazati dobro voljo. Francoska vlada bo nadaljevala svoje napore v korist francoskega kmetijstva.

Minister je analiziral tudi vzroke neuspeha pogajanj o finančni ureditvi skupnega kmetijskega tržišča. Obrazložil je francoske sklepe in poudaril, da so pogoji, v katerih je nastala kriza, prisilili ponovno preučitev celotnega delovanja bruseljkih ustanov.

Glede Združenih narodov pravi sporočilo, da je de Murville obrazložil francosko stališče do vojaške intervencije v Kongu in je dejal, da se bo moč v prihodnje izogniti krizi Združenih narodov, «če bosta prevladala bolj zdrava koncepcija o intervenciji organizacije za ohranitev miru in ravnotežja odgovornosti in se bo spoštovalo ravnotežje odgovornosti med skupščino in varnostnim svetom, kakor določa listina».

De Murville je poudaril tudi važnost papeževega obiska v OZN in ugotovil na splošno ugodno reakcijo na papežev govor.

De Murville je govoril na kratko tudi o Afriki in je nato dejal, da je francoska vlada v Latinski Ameriki znatno razvila svojo kulturno dejavnost in tehnično podporo.

Končno je de Murville govoril tudi o Kašmiru ter je o nedavnih diplomatskih pobudah Kitajske «poudaril željo pekinške vlade, da sodeluje pri urejanju velikih azijskih vprašanj in zato meni, da je pametno sprejeti to državo v Združenе narode».

Francoski zunanji minister Couve de Murville je 29. septembra potolkel prvenstvo kot zunanji minister. Na tem položaju je od 1. junija 1958. Na kratki slovesnosti, ki so jo organizirali njegovi glavni sodelavci, so de Murvillu izročili starinsko izdajo spominov nekdanjega francoskega zunanjega ministra Guizota, ki je bil zunanji minister od 29. oktobra 1840 do 24. februarja 1848.

Tito ob 20-letnici glasila JLA

BEOGRAD, 7. — Predsednik republike maršal Tito je v intervjuju listu «Narodna armija» ob njegovi 20. obletnici izhajanja med drugim dejal, da zaskrbljujoči pojavi v mednarodnih odnosih in ogrožanje miru zahtevajo od Jugoslavije, da vzporedno s stalno borbo za okrepitev miru, za miroljubno rešitev mednarodnih vprašanj krepi tudi svoje obrambne sposobnosti kot jamstvo svoje neodvisnosti in socialističnega razvoja. Pri tem ne gre samo za krepitev armade temveč za pripravljenost vseh jugoslovanskih narodov, da branijo svojo neodvisnost in priborjene pridobitve. Tito je opozoril na potrebo stalnega spopolnjevanja poveljniškega kadra armade tako v strokovnem kot v idejnem pogledu in poudaril, da borbena morala ljudi in njihova politična zavest nima danes manjše vloge, kot sta jo imeli v osvobodilni vojni.

Ko je poudaril, da mora biti armada vedno trajna osnova bratstva jugoslovanskih narodov, je Tito ugotovil, da je na osvobodilnih tradicijah vsakega od jugoslovanskih narodov izražena ljubezen do domovine, privrženost resnici in pravici in da se je iz vseh teh pozitivnih lastnosti razvila hrabrost, pogumnost, neomajnost jugoslovanskega ljudstva, njegovo dostojanstvo in ponos. Priporočil je vsem pripadnikom armade, posebno pa poveljniškemu kadru, naj negujejo moralne norme v duhu teh pozitivnih lastnosti.

SOFIJA, 7. — Angleški državni tajnik v zunanjem ministrstvu Thomson je prišel davi v Sofijo na razgovore o zadevah, ki se tičejo obeh držav.

Anglija nakazuje možnost opustitve jedrske sile NATO

Zunanji minister Stewart je izjavil, da je treba zadevo znova prediskutirati - Danes se Stewart sestane z Gromikom

NEW YORK, 7. — Britanski zunanji minister Stewart je na tiskovni konferenci izjavil, da je prišel trenutek, ko je treba z novo zahodnonemško vlado in z zavezniki NATO pregledati, ali bi «koristi, ki bi jih imela NATO z ustanovitvijo večjedrske sile ali atlantske jedrske sile bile večje od koristi, ki bi jih imeli od zbližanja med Vzhodom in Zahodom za sklenitev pogodbe proti širjenju jedrskega orožja.»

Stewart je dejal, da je treba zadevo skupno proučiti v novem duhu, in je dodal, da se mora diskusija vrteti okoli možnosti da se načrti o jedrski sili NATO in o večstranski jedrski sili spremenijo ali pa opustijo. Dodal je, da se večstranska sila in atlantska jedrska sila lahko uporabita samo v primeru, da bi okrepili učinkovitost NATO. Povedal je, da se bo jutri sestal s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom.

Na koncu je Stewart izjavil, da, če bo Južna Rodezija enostransko razglasila neodvisnost, ni izključeno, da bo britanska vlada ukinila ustavo.

Jugosl. parlamentarci na obisku v Parizu

PARIZ, 7. — Predsednik francoskega parlamenta Chaban Dalmas je sprejel danes delegacijo zvezne skupščine Jugoslavije, ki je na uradnem obisku v Franciji. Chaban Dalmas je v pozdravu svojim gostom ugotovil, da so vsi pogoji za nadaljnjo krepitev francosko-jugoslovanskih odnosov, in pri tem opozoril na podobnost politike obeh držav v mednarodnih odnosih.

«Mi smo za mir», je dejal predsednik francoskega parlamenta, «a ne pozabljamo tistih, ki so se kot levi borili v skupni borbi francoskih in jugoslovanskih narodov».

Vodja jugoslovanske delegacije Vladimir Popovič je v odgovoru na pozdravne besede Dalmasa prav tako opozoril na globoke korenine v preteklosti, ki vežejo obe državi, in na sedanje vezi, kajti obe državi se trudita za zboljšanje življenja svojih državljanov, za mir na svetu in mednarodno sodelovanje. Popovič je izrazil zaskrbljenost zaradi zaostritve mednarodnega položaja in dejal, da Jugoslavija zelo ceni napore Francije za izboljšanje mednarodnega položaja.

DANES

V senatu sta ministra Colombo in Pieraccini poročala o proračunu za prihodnje leto in o gospodarskem položaju. Colombo je v svojem poročilu odbil možnost nadaljnjega zvišanja prejemkov državnih uslužbencev, češ da so «stalni» stroški države že tako preveliki in onemogočajo učinkovitejše gospodarske posege. V isti zvezi pa je tudi odločno zagovarjal «trdnost lire», ki naj bi bila bistveni element za gospodarsko poživitev.

Pieraccini je v bistvu zagovarjal podobne teze, čeprav je postavil v ospredje gospodarsko načrtovanje, ki ga je Colombo samo mimogrede in nekako «po sili» omenil. Ni bil povsem jasen glede odnosa do sindikatov. Pretežni del poročila pa je bil posvečen gospodarskim perspektivam, ki se izboljšujejo in je v tej zvezi navedel več podatkov.

Predsednik Johnson bo danes operiran na žolču in operacija bo trajala dve uri in pol, v bolnišnici bo ostal 15 dni, okreval pa bo popolnoma šele v šestih tednih. Nadomestoval ga bo podpredsednik Humphrey.

Pri Sajgonu se je včeraj izkrcalo 15.000 novih ameriških vojakov, tako da jih je sedaj v Južnem Vietnamu 140.000. Večjih spopadov včeraj ni bilo, pač pa so nad Severnim Vietnamom sestrelili 15 ameriških letal. V glavni skupščini OZN je angleški zunanji minister Stewart predlagal konec bojev in tujega vmešavanja v Vietnamu ter sklicanje konference zainteresiranih držav, ki bi bila lahko tudi ženevska konferenca, ki bi sprejela sklep, da se oba Vietnama zavarujeta pred vsakim napadom in morala bi biti popolnoma nevtralna brez tujih čet in oporišč. Stewart se je zavzel tudi za sprejem Kitajske v OZN.

V Indoneziji se na osrednji Javi nadaljujejo boji med uporniki in vladnimi četami. Poveljnik letalstva je dal ultimat vsem vojakom letalstva, ki se borijo proti vladi, da v 72 urah položijo orožje. Sukarno je razglasil narodni teden žalovanja v počastitev spomina sedmih častnikov, ki so jih ubili uporniki. Desničarski elementi pa so baje ugrabili predsednika indonezijske komunistične stranke Aidita, ki je član Sukarnove vlade.

V Pekingu so objavili indonezijsko-kitajsko izjavo, v kateri se poudarja vzajemno prijateljstvo.

Francoski zunanji minister Couve de Murville, ki opravlja svojo funkcijo neprestano že od leta 1958 in je v tem pravi rekorder, je izjavil v zvezi s krizo v skupnem kmetijskem tržišču, da so pogoji, v katerih je kriza nastala, povzročili ponovno proučitev celotnega delovanja bruseljskih ustanov. Omenil je tudi važnost papeževega obiska OZN ter poudaril željo pekinške vlade, da sodeluje pri urejanju velikih azijskih vprašanj ter se, podobno kot Stewart, zavzel za sprejem Kitajske v OZN.

UPOR NI ŠE DO KRAJA STRT

Poveljnik indonezijskega letalstva poziva upornike, naj položijo orožje

Sukarno ponavlja, da gre le za «navaden dogodek», ter skuša ohraniti enotnost v vojski - Na Javi se boji nadaljujejo

DŽAKARTA, 7. — Poveljnik indonezijskega letalstva maršal Omar Dani je naslovil ultimat vsem vojakom letalstva, ki se še borijo proti vladnim četam. Pozval jih je, naj v 72 urah položijo orožje. Tisti, ki se ne bodo pokorili, bodo morali trpeti hude posledice.

Dani je sporočil tudi, da so v letalskem oporišču Halim aretirali nekaj častnikov vojaškega letalstva, ki so se udeleževali prostovoljnega tečaja za vežbanje.

Na osrednji Javi se nadaljujejo boji med uporniki in vladnimi četami. Boji so zlasti krvavi na področju Jogjakarte

Predsednik Sukarno je razglasil narodni teden žalovanja od 5. do 12. oktobra v počastitev spomina sedmih častnikov, ki so jih uporniki ubili 30. septembra. Sinoči je umrla v bolnišnici 6-letna hčerka generala Nasutiona, ki je bila ranjena, ko so uporniki skušali ujeti njenega očeta.

V torek je indonezijska komunistična stranka objavila izjavo, s katero poziva vse člane stranke in simpatizerje, naj podpirajo predsednika Sukarna. Izjava pravi, da vidijo komunisti v poskusu državnega udara «notranjo zadevo vojske», v katero se nočejo vmešavati. Izjava pravi dalje, da člani «revolucionarnega sveta» polkovnika Untonga, katerih imena so bila na seznamu, niso bili obveščeni o tem.

Predsednik komunistične stranke Aidit, ki je član vlade, ni bil navzoč na včerajšnji seji. Navzoča pa sta bila njegova namestnika, ki sta tudi ministra. Aiditova žena je izjavila, da so Aidita «ugrabili desničarski elementi».

Radio Dzakarta še dalje objavlja resolucije, ki jih razne organizacije pošiljajo Sukarnu, predvsem pa muslimanske in katoliške verske organizacije, ki zahtevajo prepoved komunistične stranke, katero obtožujejo, da je sodelovala pri poskusu državnega udara.

Na splošno se zdi, da se vojska pokori Sukarnovim ukazom in ne vztraja pri zahtevi, naj bi strogo kaznovali upornike, predvsem pa tiste, ki so umorili šest generalov. Vojska trdi, da ima dokaze, da je bil upor izvršen z uporabo orožja kitajskega izvora. Toda predsednik Sukarno poudarja, da gre za «navaden dogodek», ki ga je bilo pričakovati, «v deželi, ki je vedno v revolucionarni fazi». Te Sukarnove besede je ponovil zunanji minister Subandrio po včerajšnji seji vlade. Sukarno je prepričan, da mora voditi politiko tesnega prijateljstva s Kitajsko in ohraniti ravnotežje med levico in desnico. Zato še vedno poudarja, da gre za «navaden dogodek», ki ga je treba prijateljsko in politično rešiti. Sukarno ni do sedaj sploh uporabil izraza «državni udar». Zunanji minister Subandrio je po včerajšnji seji vlade primerjal petkov «dogodek» z «dogodki v preteklosti». Vendar pa je Sukarno priznal, da bi petkovi dogodki mogli ošibiti indonezijsko enotnost. Pripomnil pa je, da bi «represalije proti krivcem bile v korist neokolonialistov in imperialistov». K vsemu temu pa je predstavnik vojske sporočil, da so v ponedeljek varnostne sile aretirale v Džakarti pet voditeljev komunističnega mladinskega gibanja «z vsemi dokazi o njihovih prevratnih načrtih». Zahodni opazovalci trdijo, da vlada med predsednikom in vojsko precejšnja napetost. Na splošno pa je v Džakarti mirno. Uradi, šole in trgovine so odprte. Železnica redno deluje. Skrčen pa je telefonski in telegrafski obrat. Tanki in oklepna vozila še vedno stražijo strateške položaje v mestu in policijska ura je še vedno v veljavi.

Agencija Nova Kitajska javlja, da je indonezijska parlamentarna delegacija podpisala danes skupno izjavo s Kitajsko, ki poudarja prijateljstvo med obema državama.

Peyrefitte o sodelovanju med SFRJ in Francijo

BEOGRAD, 7. — Na vabilo zveznega izvršnega sveta in državnega tajnika za informacije Gustava Vlahova je prispel nocoj na uraden obisk v Beograd francoski minister za informacije Alain Peyrefitte s soprogo v spremstvu dveh visokih funkcionarjev francoske vlade.

V izjavi agenciji Tanjug je francoski minister zelo pozitivno ocenil možnost nadaljnjega razvoja delovanja med Francijo in Jugoslavijo. Na vprašanje, kako gleda na perspektive za rešitev ključnih vprašanj evropske varnosti, je minister Peyrefitte odgovoril, da je varnost Evrope odvisna od rešitve odprtih vprašanj, ki jih je zapustila druga svetovna vojna, predvsem nemškega vprašanja. To vprašanje pa bo moč rešiti samo z obnovitvijo ozračja zaupanja med državami vzhodne in zahodne Evrope, s postopno preobrazbo njihovih odnosov. Minister Peyrefitte je izrazil prepričanje, da bo prišel dan, čeprav ne tako kmalu, da se bo vsa Evropa lotila reševanja svojih vprašanj ob spoštovanju zakonitih koristi in potreb enih in drugih, vštevši tudi njene varnosti.

Minister Peyrefitte je med drugim izrazil upanje, da bo francoski sistem barvne televizije SECAM sprejet kot enoten sistem barvne televizije v Evropi in da ga bo sprejela tudi Jugoslavija.

«Lunik 7» treščil ob Luno?

LONDON, 7. — Britanski observatorij v Jodrell Banku je sporočil, da je sovjetska avtomatska postaja «Lunik 7» prenehala pošiljati znake na Zemljo, in sicer šest minut potem, ko so se prižgale zavorne rakete. Ob ...0 po srednjeevropskem času je bil moskovski radio sporočil: «Čez manj kakor eno uro bo sovjetska medplanetarna avtomatska postaja «Lunik 7» prispela na Luno».

Na podlagi dosedanjih opazovanj trdijo v omenjenem zavodu, da se je postaja verjetno razbila na Luninem površju. Tass ni eno uro po omenjenem sporočilu nič poročala.

Atentat v Larnaki na skladišče goriva

NIKOZIJA, 7. — Davi je izbruhnil velik požar v skladišču družbe «Shell» v Larnaki takoj po streljanju med stražniki in štirimi neznanci. Z vsega otoka so prišle v Larnako skupine gasilcev, da pogasijo požar, ki je baje uničil pet rezervoarjev s 7000 tonami goriva v vrednosti 200.000 šterlingov (približno 350 milijonov lir).

Ciprska vlada je objavila izjavo, v kateri pravi, da so po streljanju slišali dve eksploziji in s področja rezervoarjev se je dvignil gost oblak dima. En stražnik je bil ranjen v nogo. Aretiran je bil en ciprski Grk. Ciprska vlada poudarja, da je atentat delo «sovražnikov ljudstva»

Arabci zahtevajo ukrepe zaradi Adena

ALŽIR, 7. — Alžirska tiskovna agencija poroča, da je dvanajst arabskih držav, med katerimi tudi Alžirija, poslala varnostnemu svetu OZN pismo, v katerem pravijo, da stanje v Adenu ogroža mednarodni mir in varnost in zahteva nujno pozornost varnostnega sveta.

Omenjene države poudarjajo, da je potrebno ukiniti adensko vojaško oporišče, ki ogroža mednarodni mir in varnost na celotnem področju.

ADEN, 7. — Policija je uporabljala danes solzilne pline pri razganjanju več sto študentov, ki so šli po ulici v sprevodu in nosili prazno krsto ter so bili namenjeni na grob študenta, ki je bil ubit med nedeljskimi spopadi v Adenu. Trgovine v mestu so bile zaprte,

140.000 vojakov ZDA v Južnem Vietnamu

SAJGON, 7. — Davi so se začeli izkrcavati 65 kilometrov jugovzhodno od Sajgona novi ameriški vojaki. Gre za 15.000 vojakov, ki so jih odpeljali z letali v Bien Hoa in jih bodo poslali na bojišča. S prihodom teh čet znaša število ameriških vojakov v Južnem Vietnamu, ki neposredno posegajo v vojno, 140.000.

Danes ni bilo v Južnem Vietnamu večjih spopadov. Iz Hanoja javljajo, da je bilo v torek sestreljenih nad Severnim Vietnamom 15 ameriških letal. Dalje javljajo, da je bilo nad Severnim Vietnamom sestreljenih od avgusta lanskega leta 644 ameriških letal. Včeraj je ameriški predstavnik izjavil, da so ameriška letala izvedla do sedaj 2.000 bombnih napadov na Severni Vietnam.

PO NEDELJSKIH VOLITVAH V BRAZILIJI

Vlada ne bo dovolila guvernerjem da bi «nevtralizirali revolucijo»

Govori se o možnosti, da prevzamejo mesta enajstih guvernerjev vojaški poveljniki

RIO DE JANEIRO, 7. — Brazilski minister za mornarico javlja, da bo «vlada jamčila mesta guvernerjev novim kandidatom, ki so bili izvoljeni pri zadnjih volitvah». Minister pa dodaja, da vlada ne bo dovolila novim guvernerjem, da bi «nevtralizirali revolucionarno akcijo». Pri tem opozarja na «tendenciozne govorice, ki skušajo vnesti prevrat med vojake in ošibiti mornarico ter razbiti enotnost v oboroženih silah».

Predsednik republike je objavil izjavo, ki pravi, da se je včeraj dolgo posvetoval s tremi vojaškimi ministri in s pravosodnim ministrom o notranjem stanju. Na podlagi teh posvetovanj je vlada sklenila proučiti naslednje predloge: 1. Priprava zakonodajnih ukrepov, ki naj podprejo akcijo «revolucije ne glede na rezultat nedeljskih volitev». 2. Sprememba ustave z namenom, da se poveča zvezna pristojnost glede narodne varnosti v raznih državah federacije. 3. Ureditev položaja državljanov, ki so jim bile odvzete državljanske pravice in katerim je še vedno prepovedana sleherna udeležba pri politični dejavnosti.

Zatrjuje se, da so včeraj govorili tudi o možnosti, da vojaški poveljniki prevzamejo mesta enajstih guvernerjev. Radio «Jornal do Brasil» pa je javil, da je pravosodni minister Milton Campos odstopil in da je predsednik njegovo ostavko sprejel.

Popravljen tekst izjav Čen Jija

PEKING, 7. — Besedilo tiskovne konference, ki jo je imel kitajski zunanji minister Čen Ji 29. septembra, je danes v celoti objavljeno v kitajskem tisku. Pri tem pa se kaže težnja, da se omilijo številne ministrove izjave. Najpomembnejši popravki so naslednji:

Ukinjen je stavek, kjer je Čen Ji izjavil, da ni nobena država zahtevala kitajske pomoči za graditev atomske bombe. Baje je tako pomoč zahtevala Indonezija.

Kar se tiče Vietnama, se obtožujejo «igre v korist ameriškega imperializma», tisti, ki «skušajo posredovati», v prvotnem tekstu pa je obtožba vsebovala tudi «tiste, ki govorijo o pogajanjih ali nevtralizaciji».

Ves del, ki se tiče stališča od vlad, ki so nastale z državnimi udari, je bil črtan.

Stavek, kjer je rečeno, da bi bila Kitajska «ob morebitnem ameriškem napadu pripravljena na skrajno žrtev», je bil zamenjan z besedami: «Kitajska je pripravljena storiti potrebne žrtve».

Kar se tiče «preizkušanja sile» z ZDA, je popolnoma predelan ves tisti del, kjer je bilo rečeno, da bi to «preizkušanje utrdilo enotnost vse Kitajske. Črtane so bile vse besede, iz katerih bi lahko nastal dvom o notranji enotnosti Kitajske. Črtana je bila tudi omemba de Gaulla, medtem ko je na podlagi prevoda uradnega tolmača Čen Ji govoril o «ustrahovanju» ZDA proti drugim državam in je dejal, da «so hotele ZDA sedaj ustrahovati tudi Francijo, odkar je general de Gaulle postal prijatelj Kitajske».

Johnson danes operiran

WASHINGTON, 7. — Zdravniki, ki zdravijo predsednika Johnsona, so nocoj javili, da bodo Johnsona operirali v petek zjutraj med 7 in 7.30 (12-12.30 po srednjeevropskem času). Operacija bo verjetno trajala poldrugo uro ali dve in pol. Bolnik bo moral ostati v bolnišnici deset do petnajst dni, in pričakuje se, da bo popolnoma okreval v šestih tednih. Zdravnik, ki bo Johnsona operiral, je izjavil, da ni neverjetno, da bo predsednik lahko napravil nekaj korakov v svoji sobi že v petek popoldne. Na vsak način pa bo to lahko storil v soboto.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22, najnižja 15,6, ob 19 uri 18,3, vlaga 66 odst., zračni tlak 1018,3 raste, veter 10 km vzhodnik, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 22 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 8. oktobra
Simeon
Sonce vzide ob 6,11 in zatone ob 17,33. Dolžina dneva 11,22. Luna vzide ob 17,09 in zatone ob 3,31.
Jutri, SOBOTA, 9 oktobra
Abraham

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Z osnutkom o strokovnem izobraževanju se mora poskrbeti tudi za tečaje v slovenščini

Zahtevo po slovenskih tečajih sta postavila skupina KPI v resoluciji, ki jo je orisal dr. Šiškovič, ter dr. Škerk v svojem govoru

Včeraj se je v deželnem svetu nadaljevala razprava o zakonskem osnutku o poklicnem izobraževanju delavcev. Prvi je spregovoril socialist Moro, ki je predvsem zahteval, naj predlagatelji zakonskega osnutka jasno povedo, kako se bo uveljavil za gorske kraje. Pri tem se je ponovno pritožil, da Karnijo zanemarjajo ter rekel, da je strokovna šola v Tolmezzu v poslopju, kjer dežuje skozi streho na stroje. Svoj govor je zaključil z besedami: «Storite tako, da se ne bo dejalo, da se dežela neha v Gemoni, kot se pravi, da se Italija neha pri Mestrah».

Svetovalka Pittino (KD) je v svojem govoru predvsem poudarila, da je treba upoštevati tudi potrebe po strokovnem šolanju žensk. Demokristjan Del Gobbo je pohvalil zakonski osnutek in je rekel, da pomeni velik korak naprej v strokovnem izobraževanju. Demokristjan Urli pa je omenil neka vprašanja, ki jih bo treba rešiti zlasti v zvezi z obiskovanjem tečajev in s podporami tečajnikom.

Svetovalec dr. Škerk (Slovenska skupnost) je v svojem govoru poudaril predvsem potrebe in zahteve slovenske manjšine v zvezi s strokovnim šolstvom. Rekel je, da so imeli Slovenci pred fašizmom številne dnevne in večerne strokovne tečaje v materinem jeziku. V teh povojnih letih so naletele vse zahteve po šolah in tečajih te vrste v slovenščini pri pristojnih oblasteh na gluha ušesa. Edina izjema je ustanova INIPA, ki je uvedla na Tržaškem nekaj kmetijskih tečajev v slovenščini. Sedaj so potrebe slovenske manjšine še večje, ker so se po nedavni šolski reformi nehale vse nižje strokovne šole, medtem ko išče prvo zaposlitev v vsej deželi kakih 1000 fantov in deklet. Za slovensko manjšino je potreben dober zakon za strokovno izobraževanje, pri čemer je tudi velike važnosti uporaba materinega jezika v tečajih. Nujno je, da mladi ljudje spopolnijo svoje znanje, doseženo v slovenskih osnovnih šolah, v strokovnih tečajih, ki jih umerijo v poklic. Vsaj kjer je obisk slovenskih tečajnikov številen, bi morali uvesti spopolnitvene tečaje v slovenščini, saj govori zakonski osnutek o «posebni kulturni obogatitvi».

Škerk je nato dejal, da mora žal ugotoviti, da niso v februarju na deželnem zasedanju o strokovnem izobraževanju delavcev, za katero je dal pobudo pristojni odbornik, načeli nobene plati vprašanj, ki se nanašajo na slovensko delovno silo. To bi služilo tudi za spopolnitev sedanjega zakonskega osnutka. Rekel je nadalje, da mu je tudi žal, da ni v poročilu o zakonskem osnutku niti omenjena njegova resolucija, ki jo je ob razpravi o letošnjem proračunu predložil z zahtevo, da se slovenskim delavcem in kmetom omogoči strokovno izobraževanje v njihovem materinem jeziku. To je huda pomanjkljivost, saj se sploh ne omenjajo Slovenci in njihove potrebe. Ker imajo Slovenci slabe izkušnje, bi jim moral deželni svet izrecno zagotoviti uživanje pravic na tem področju in s tem odstraniti njihove skrbi.

Dr. Škerk je pri tem tudi mimogrede omenil, da hočejo nekateri birokrati ukiniti pet didaktičnih okrožij in nadzorništvo slovenskih osnovnih šol na Tržaškem, ki delujejo že od leta 1945, čeprav je to tudi v nasprotju z Memorandumom. Ravno zato so nujni jasni zakonski predpisi.

Po končani splošni razpravi je komunist dr. Šiškovič orisal resolucijo, ki jo je skupno z drugimi svetovalci svoje skupine predložil svetu. Resolucija se glasi: «Deželni svet ugotavlja potrebo, da se pospešuje strokovno usposabljanje v vseh jezikih, ki se govore v deželi, ter poziva zato deželni odbor naj poskrbi, da ustanove, ki dajejo pobude za strokovne tečaje, ali jih upravljajo, lahko poskrbe tudi za pouk v slovenskem jeziku».

Dr. Šiškovič je dejal, da je resolucija zelo jasna ter da je vprašanje, ki ga obravnava, zelo važno. Že dr. Škerk je v svojem govoru postavil vprašanje tečajev v slovenskem jeziku. Resolucija le poziva odbor, naj poskrbi v okviru zakona za uvedbo tečajev v materinem jeziku slovenske manjšine. Ob čitanju zakonskega osnutka se vidi, da lahko njegovi členi predpostavljajo tudi ustanovitev takšnih tečajev. Dr. Šiškovič je dejal, da bo morda kdo rekel, da se bodo ustanovili takšni tečaji, ko jih bo kdo zahteval. Toda takšen ugovor ne more veljati ravno zaradi načela svobodne izbire, ki jo vsebuje tudi ustava. Upoštevati je treba zato, da obstajata tu dve narodnosti ter je treba zato predvidevati že vnaprej tudi slovenske tečaje, da se omogoči Slovencem, da se strokovno usposabljajo v svojem jeziku. Na podlagi členov 2 in 6 bi se lahko zahtevalo, naj da dežela sama pobudo za te tečaje, toda dejansko nima dežela za to primernih instrumentov. Obstajajo pa ustanove, od katerih bi morala dežela zahtevati, naj dajo ustrezne pobude. Lahko bi sicer ustanovili posebne nove ustanove, toda čemu naj bi rasle kot gobe po dežju.

Sedaj nimajo Slovenci možnosti izbire, in morajo razen redkih izjem, to je nekaj kmetijskih tečajev in predavanj v slovenščini, izbirati tečaje v italijanskem jeziku. Krivdo je treba pripisati tistim, ki bi lahko organizirali takšne tečaje, a jih niso. Dr. Šiškovič je dejal, da meni, da se država preveč boji, da bi dežela vnesla v svoje zakone določbe, ki govore o slovenski manjšini. Pri tem je omenil tudi nedavno izjavo predsednika ustavnega sodišča Ambrosinija med svojim obiskom v Jugoslaviji. Dejal je nadalje, da so v Dolini Aoste in v Gornjem Poadižju sprejeli zakone, ki ščitijo manjšino. Zato bi moral tudi ta zakonski osnutek vsebovati kakšno normo, ki bi predvidevala kaj v korist Slovencev, to je dejansko strokovne tečaje v slovenščini.

Na koncu so socialistični svetovalci predložili resolucijo v korist strokovnemu šolstvu v gorskih predelih.

ZARADI GRADNJE NAFTOVODA

Na Padričah sestanek prizadetih razlaščencev

V sredo so se prizadeti zemljiški lastniki s Padrič — vseh prizadetih je 23 — udeležili na sedežu domače gozdarske zadruge sestanka, ki ga je sklical odbor konzorcija razlaščencev in oškodovancev. Prisotnim je spregovoril dr. Škerlj ter jih seznanil z najvažnejšimi vprašanji, ki se tičejo razlastitev, služnosti in odškodninskih zahtevkov zaradi gradnje naftovoda. Pojasnil je še, da so pogoji, ki jih družba SIOT predlaga v pogodbi za postavitev služnostih pravic, nesprejemljivi, kot je seveda tudi nesprejemljiva višina odškodnine, ki jo predlaga družba za naftovod. Na vrsto vprašanj so prizadetim odgovorili tudi domači odborniki konzorcija Grgič in Kalc s Padrič ter Križmančič iz Bazovice. Prisotni so odobrili stališče, ki ga je odbor konzorcija zavzel do vseh vprašanj ter sklenil, da ne bodo ničesar ukrenili, ne da bi se predhodno posvetovali z odborom konzorcija.

POMEMBEN ŠOLSKI JUBILEJ

20-letnica obstoja trgovske akademije

Državni trgovski tehnični zavod s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ali trgovska akademija, praznuje danes 20-letnico svojega obstoja. Na ta dan pred 20 leti jo je namreč z dekretom ustanovila bivša Zavezniška vojaška uprava in od tedaj redno deluje. Iz tega šolskega zavoda, ki si je pridobil lep ugled, je že izšlo veliko število diplomirancev, fantov in deklet, ki so se uspešno vključili v razne panoge javnega delovanja.

Vodstvo šole bo v kratkem izdalo brošuro, v kateri bo opisano dosedanje delovanje in pomen trgovske akademije. Ob lepi obletnici čestitamo vodstvu šole, profesorskemu zboru, pomožnemu osebju in vsem gojencem ter jim želimo mnogo uspehov ter plodnega delovanja v korist posameznikov, šole in naše narodne skupnosti.

V veliki dvorani Ljudskega doma v Ul. Madonnina 19 bo v soboto ob 20. uri javna prireditev v čast odporniškega gibanja in v znak solidarnosti z narodi, ki jih napada imperializem. Govoril bo sen. Vidali, pozdrave bodo prinesli predstavniki komunistične mladine, sodelovala pa bo skupina «Canzoniere popolare italiano». Vstop je prost.

PREDKONGRESNA AKTIVNOST SOCIALISTIČNE STRANKE

Resolucija pokr. tajništva ima doslej v sekcijah večino

V čem so razlike in stične točke vseh treh predloženih resolucij, o katerih se izrekajo sekcije PSI

Predkongresna dejavnost v socialistični stranki — PSI — je v polnem razmahu. Sinoči je bilo na sedežu v Ul. Mazzini zborovanje sekcije mestnega središča, medtem, ko so se razne druge sekcije sestale že v prejšnjih dneh. Pokrajinsko tajništvo PSI navaja za sekcijo «Chiabov» naslednje rezultate: 76,7 odst. za resolucijo pokrajinskega tajništva, 17,9 odst. za resolucijo Lombardi — levica in 5,4 odst. za resolucijo, ki zastopa De Martinove teze.

Kakšen bo končni rezultat predkongresnih zborovanj se sedaj še ne ve. Zanimiva pa so razna stališča, ki jih tri glavne struje v socialistični stranki zastopajo v zvezi s vsedržavnimi in krajevnimi vprašanji.

V tej zvezi je tiskovni urad PSI objavil sinoči daljše poročilo, kjer so v glavnih obrisih začrtana posamezna stališča.

Resolucija pokrajinskega tajništva poudarja pravilnost politične linije, ki je prišla do izraza na kongresu v Benetkah in še «posebej avtonomijo PSI, ki je predpogoj za uresničitev državne in demokratične poti do socializma». Kar pa se tiče zedinjenja delavskih strank, predlagatelji menijo da gre le za «politično perspektivo». Glede dejavnosti vlade levega centra menijo, da je bila ta na splošno nezadostna ter da je razočarala javnost «ker so prevladale v njej zmerne težnje, ki nameravajo odkrito vladati v konzervativnem smislu». Spričo tega je nadaljnje sodelovanje socialistov v vladi «nezdružljivo s cilji socialistične politike: politiko reform in gospodarskega načrtovanja». Spričo tega resolucija pokrajinskega tajništva zaključuje, da je potrebno, da PSI svobodno izvaja svojo politično akcijo, ker bo mogoče samo na ta način vplivati na katoliške in laične sile, da se ponovno začne izvajati politiko reform v duhu preobrata iz leta 1962.

Glede krajevne politike resolucija pokrajinskega tajništva meni, da tu niso prevladale konzervativne sile levega centra ter zato pozitivno ocenjuje «poskus levega centra v Trstu», ki opravičuje sodelovanje PSI s KD in PSDI. Na kraju resolucija opravičuje politiko pokrajinskega vodstva na področju krajevnih upravnih ustanov.

Resolucija pristašev struje Lombardi — levica se razlikuje od prejšnje v treh ozirih: 1. zahteva, da socialisti izstopijo iz vlade, ker danes ne obstajajo pogoji za uspešno poživitev te politike; 2. treba je odločno odkloniti vsak predlog za zedinjenje s socialdemokrati; 3. treba je odločno odbiti vsak poskus razbitja levičarskih občinskih uprav na Tržaškem ozemlju.

Tretja resolucija je povezana s stališčem tajnika socialistične stranke De Martina, ki ga je odobrila večina centralnega komiteja. V njej se poudarja, da je še vedno v ospredju vprašanje zedinjenja s socialdemokrati ter še posebej zedinjenje vseh socialistov na podlagi enotnosti vseh delavskih sil, tudi tistih ki so danes še pod vplivom KPI. Pristaši te politične usmeritve menijo, da je še vedno veljavna politična perspektiva iz leta 1962, ko se je izoblikoval levi center, čeprav je prišlo do določenih nazadovanj v težnjah KD. Potrebno pa je, da stranka okrepi svoje delovanje zato, da bi se uresničil, v okviru gospodarskih možnosti, že itak omejeni sporazumni program.

Podpis vladnega dovoljenja za gradnjo naftovoda Trst - Bavarska

Minister za industrijo in trgovino Lami Starnuti je sinoči sporočil deželnemu odborniku za industrijo in trgovino odv. Marpilleru, da je pravkar podpisal vladno dovoljenje za gradnjo čezalpskega naftovoda iz Trsta v Ingolstad na Bavarsko. V deželnih krogih poudarjajo, da je bilo to vprašanje predmet razgovora na nedavnem sestanku med prizadetima predstavnikoma industrijskih in trgovinskih resorov v Milanu. Deželni odbornik Marpillero je v zvezi s to novico izrazil svoje zadovoljstvo spričo dejstva, da bo lahko po podpisu vladnega dovoljenja delo za gradnjo naftovoda na Bavarsko končno steklo brez vsake nadaljnje zamude.

Vprašanje o usodi vrtcev ONAIRC

Pokrajinska svetovalka KPI Gabrijela Grbec je poslala pokrajinskemu predsedniku pismeno vprašanje glede razpisa natečajev za tajnika, asistenta in tehničnega pomočnika pri Trgovski akademiji. Svetovalka hoče izvedeti, kakšni bodo izpiti in kakšna so jamstva, da kandidati popolnoma obvladajo slovenščino.

Prav tako je svetovalka Grbec poslala pokrajinskemu predsedniku pismo, v katerem ga opozarja na vesti o nevarnosti zapore otroških vrtcev ustanove ONAIRC. Če bi do tega prišlo, bi bilo prizadetih v vsej deželi skupno 6687 otrok (na Tržaškem približno tisoč). Svetovalka sprašuje, če bo pokrajinska uprava sprožila kakšno pobudo, da se uredi to vprašanje.

NAŠ ZAKON JE SVOBODA

RECITAL PESMI ODPORNIŠKEGA GIBANJA NA SVETU V PRIREDBI «CANZONIERE POPOLARE ITALIANO»

nastopajo:
LUISA RONCHINI
GUALTIERO BERTELLI
ALBERTO D'AMICO

v soboto, 9. oktobra ob 20. uri v veliki dvorani Ljudskega doma v Ulici Madonnina 19.

Govoril bo senator
VITTORIO VIDALI
o «UDELEŽBI KOMUNISTOV V ODPORNIŠKEM GIBANJU»

Vstop prost

Avtonomna tržaška federacija KPI
Avtonomna tržaška federacija ZKMI

Gledališča

VERDI

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za zadnje štiri nastope revije Rascel-Scala z glasbeno komedijo «Zelvin dan».

Ponovitve bodo še danes in jutri ob 21. uri ter v nedeljo ob 16. in ob 21. uri.

Kino

Nazionale 16.00 «7 uomini d'oro». Eastmancolor Rossana Podestà, Philippe Leroy, Gastone Moschin.
Arcobaleno 16.00 «Agente 3S3 passaporto per l'inferno». Technicolor George Hardison.
Excelsior 16.00 «Castelli di sabbia». Metrocolor. Elizabeth Taylor. Richard Burton. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Fenice 16.00 «Il compagno Don Camillo» Fernandel, Gino Cervi, Gianni Garko, Graziella Granata.
Grattacielo 16.00 «Il colonello Van Ryan» Barve De Luxe. Frank Sinatra, Raffaella Carrà.
Alabarda 16.30 «Una pistola per Ringo» Colorscope. Montgomery Wood, Njeves Navarro, Zadnji dan.
Filodrammatico 16.30 «Il corsaro dell'isola Verde». Technicolor. Burt Lancaster
Aurora 16.30 «Sierra Cariba». Charlton Heston.
Cristallo 16.30 «Il triangolo circolare» Silva Koscina. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Garibaldi 16.00 «L'urlo e la furia». Yul Brynner.
Capitol 15.30 «Come uccidere vostra moglie». Technicolor. Jack Lemmon, Virna Lisi.
Impero 16.00 «Piano piano dolce Carlotta». Prepovedano mladini pod 14. letom.
Vittorio Veneto 15.45 «Questo pazzo, pazzo, pazzo mondo» Technicolor. Mickey Ronney.
Moderno 16.30 «Spionaggio a Casablanca». Technicolor. Maurice Ronet, Sara Montiel, Franco Fabrizi.
Astoria 16.30 «Ore rubate». Technicolor. Susan Hayword.
Astra 16.30 «Batahan».
Abbazia 16.00 «Ercole contro i Figli del Sole» Technicolor. Mark Forest.
Ideale 16.30 «Soldati e caporali». Franco Franchi, Ciccio Ingrassia, Vittorio Congia.
Skedenj 16.00 «Grido di battaglia». John Wayne.

PROSVETNO DRUŠTVO «IGO GRUDEN» iz Nabrežine

obvešča, da bo prva pevska vaja danes, v petek 8. t. m. ob 20. uri v prostorih Glasbene Matice na trgu v Nabrežini.

Vabljeni vsi pevci!

SPDT PRIREDI

od 26.12.65 do 2.1.66 zimovanje na Livku; na razpolago bo tudi smučarski učitelj. Vpisovanje v Tržaški knjigarni, kjer dobite tudi vsa pojasnila. Vpisovanje bo trajalo le do konca tega meseca!

SPDT BO OTVORILO

letošnjo sezono planinskih predavanj dne 15. oktobra 65 ob 20.30 v Mali dvorani Kulturnega doma. Predaval bo dr. France Srakar o «Slovenski odpravi na Kavkazu 1964». Predavanje bo spremljalo lepo število barvnih diapozitivov. Vljudno vabljeni.

P. D. ŠKAMPERLE

prireja za člane bivših mladinskih društev v soboto, 9. oktobra na stadionu «Prvi maj»

družabni večer

Vstop na prireditev z vabili.

Upravičenci, ki iz kakršnih koli razlogov niso prejeli vabila, ga lahko prejmejo ob vstopu v dvorano.

Začetek prireditve ob 20.30

VČERAJ V DVORANI TRŽAŠKEGA POROTNEGA SODIŠČA

Slovesna otvoritev IV. mednarodnih pogovorov o vprašanjih zavarovanja

Zasedanja se udeležujejo predstavniki sedmih držav - Pozdravne besede predsednika prizivnega sodišča dr. Malteseja in dr. Franzila

Župan Franzil na otvoritvi IV. mednarodnih pogovorov o zavarovanju

Včeraj zjutraj ob 10. uri je bila v dvorani tržaškega porotnega sodišča slovesna otvoritev IV. mednarodnih pogovorov («IV Colloque juridique international») o vprašanjih zavarovanja. Zborovanja se udeležujejo predstavniki sedmih dežel od 18, ki so včlanjene v zapadno-evropski odbor za zavarovanje (Comite Européen des Assurances»). Otvoritvene slavnosti so se udeležili predstavniki šestih dežel skupnega evropskega trga in Švice.

Slovesnost se je začela točno ob 10. uri ter so se je udeležili najvišji predstavniki državnih in upravnih oblasti. Med drugimi so bili navzoči: generalni vladni komisar dr. Mazza, prvi predsednik prizivnega sodišča dr. Maltese, pokrajinski predsednik dr. Savona, župan dr. Franzil, dr. Pacia, ki je zastopal predsednika deželnega odbora dr. Berzanteja ter razni drugi predstavniki civilnih in vojaških oblasti.

Udeležence kongresa je v imenu sodnega zbora tržaškega okrožja pozdravil predsednik prizivnega sodišča dr. Maltese, ki je v zvezi z vprašanji, ki jih bodo obravnavali na kongresu, poudaril, da je proučevanje problemov, ki zadevajo zdravniško - sodne izvide, tehnično in pravno vprašanje. Predvsem pa je pravno vprašanje — je poudaril dr. Maltese — ker pripada prav sodniku naloga, da ga pravilno postavi. Prav tako je tudi z drugim vprašanjem — je dejal govornik — ki zadeva spor med gospodarsko in fizično škodo, ki jo prizadeti trpijo v zvezi z različnimi odstotki invalidnosti.

Nato je spregovoril župan Franzil, ki je udeležence kongresa pozdravil v imenu mesta, ki se čuti — je dejal — počaščeno, da so ga izbrali po Nici, Sorrentu in Parizu za sedež 4. zasedanja. Župan Franzil je še posebej poudaril, da je vprašanje zavarovanja eno izmed najtežjih, ker se postavlja nujnost poenotenja najrazličnejših zakonodaj posameznih držav v okviru enotnega pravnega evropskega sistema. V tej zvezi je govornik poudaril, da je naše mesto na zavidnem položaju, ker sta se prav tu porodili dve veliki zavarovalnici, ki še danes delujeta v državnem okviru in ker tu deluje mednarodni inštitut za zedinjenje prava o delu.

Nato so govorili dr. Pacia, generalni komisar Mazza in predsednik odvetniške zbornice dr. Gasser.

Sledil je uvodni govor v francoščini prof. Jacka Basyna, predsednika odbora za zavarovanje, ki je obravnaval temeljna vprašanja kongresa ter podal smernice za bodočo diskusijo. Za njim sta spregovorila še francoski predstavnik Molin in senator Artom, ki je predsednik italijanskega vsedržavnega združenja zavarovalnic.

Ob 12. uri so udeleženci kongresa odšli do hotela «Obelisco» na Opčinah, kjer so jim priredili skupno kosilo.

Dela so se nadaljevala popoldne ob 15. uri s predavanjem prof. Luoisa Roche o «proučevanju zdravniško legalnih izvidov».

Sinoči ob 18.30 je tržaška občina počastila goste z zakusko v muzeju Revoltella. Kongres se bo zaključil jutri. V ponedeljek pa se bo začelo 7. vsedržavno srečanje o vprašanjih zavarovanja, katerega se bo udeležilo čez 600 delegatov iz vse države. Otvoritvena slovesnost bo v ponedeljek ob 10. uri v veliki dvorani tržaškega vseučilišča.

Prvi deželni kongres CGIL

Jutri in v nedeljo bo v Trstu prvi deželni kongres CGIL. Začel se bo jutri ob 15. uri v dvorani kulturnega krožka «Rinaldi» in se ga bo udeležilo 150 delegatov vseh delavskih strok, ki so organizirane v Delavskih zbornicah v Trstu, Vidmu, Gorici in Pordenonu.

Deželni tajnik CGIL Mario Bettoli bo prebral poročilo o temi: «Naloge in vloga enotnega sindikata v deželni stvarnosti: za razvoj mezdnih borb, za demokratično načrtovanje, za boljše gospodarske in socialne razmere delavcev.»

Kongresa se bo udeležil v imenu osrednjega vodstva CGIL zvezni tajnik Rinaldo Scheda. Kot gost se bo udeležila kongresa delegacija sindikalnega sveta SRS, ki jo bo vodil njegov predsednik Popit.

PET INTERVENCIJ GASILCEV V 24 URAH

Avtobus podjetja «Sergas» zgorel na dolinskem trgu

Požar je nastal zaradi kratkega stika v električni napeljavi - Škoda znaša 2 milijona lir

V zadnjih 24 urah so imeli gasilci polne roke dela, saj je izbruhnilo kar pet požarov, od katerih je eden skoraj popolnoma uničil notranjo opremo avtobusa TS 27676 podjetja Sergas s Furlanske ceste 23, ki je stal na trgu v Dolini.

Požar v avtobusu, ki je čakal na prvo jutranjo vožnjo iz Doline v Trst, je izbruhnil okrog 2.45 ponoči zaradi kratkega stika pri električni napeljavi. Nekdo je opazil požar in takoj obvestil gasilce v Trstu, ki so s posebnimi napravami za gašenje prihiteli v Dolino. Gasilci so se takoj lotili dela in s curki pene začeli oblivati goreči avtobus. Kljub hitremu posegu je ogenj uničil vso notranjo opremo in sedeže, del karoserije, eno pnevmatiko in električno napeljavo. Po ocenitvah, ki so jih opravili tehniki, je požar na avtobusu znamke «lancia esatau» povzročil približno dva milijona lir škode.

Okrog 8. ure včeraj so gasilci z dvema brizgalnama odhiteli na Korzo Italia, kjer je v trgovini «Scapino» zaradi kratkega stika nastal majhen požar. Na srečo se požar ni razširil in gasilci so imeli le nekaj minut dela, da so preprečili vsakršno nevarnost.

Predvčerajšnjim popoldne sta na gradbišču kjer je nekoč stala kinodvorana Massimo, in kjer bodo gradili veleblagovnico «Rinascente» na Trgu Stare mitnice, v presledku nekaj ur, nastala dva požara. Vnele so se nakopičene smeti in gasilci so jih v nekaj minutah pogasili. Prvi požar je nastal okrog 20. ure, drugi pa približno štiri ure kasneje.

V podpalubju na prednji strani ladje «Lucrino», ki je v doku v tržaškem arzenalu, je predvčerajšnjim zvečer v prostorih, kjer hranijo barve in lake, nastal požar. Čuvaj se je hitro zavedel nevarnosti in nemudoma poklical gasilce. Ti so prihiteli z dvema brizgalnama in v pol ure pogasili nastali požar, ki je povzročil približno 100.000 lir škode.

ČE ČLOVEK VOZI BREZ «PATENTINA» IN PREHITRO

S sposojenim avtom trčil v dva ustavljena avtomobila

Nesreča se je pripetila v nočnih urah v Ul. Milano
Trije ranjeni in trije avti močno poškodovani

22-letni ličar Silvio Galati iz Ul. Guerrazzi 15, si je včeraj ponoči nakopal celo vrsto nevšečnosti in še prijavo sodišču, ker se je brez vozniškega dovoljenja in nevešč šofiranja, podal z avtom na kratek izlet po mestu. Vse bi bilo v redu, če se ne bi potem pripetila nesreča.

Galatiju je pred dvema dnevoma neki gospod izročil avto «dauphine» TS 57401, da bi mu popravil karoserijo. Včeraj ponoči pa se je Galati brez vednosti lastnika poslužil avtomobila in s seboj celo povabil dva prijatelja, 43-letnega delavca Maria Cocchiarello iz Ulice Montello 3 in 20-letnega barista Simeona Miloticha iz Ul. Cattedrale 12. Okrog 2. ure se je trojica v izposojenem avtu peljala navzdol po Ul. Milano. Vozil je seveda Galati, toda ko je privozil v bližino stavbe št. 17 je zaradi precejšnje brzine zavozil na levo in treščil najprej v «lancio flavio» TS 62611, ki jo je tam pustil 40-letni trgovec Vincenzo D'Orso iz Ul. Milano 17. Zaradi močnega sunka se je nato Galati zaletel še v fiat 600 TS 38718 last 40-letnega Lina Tommasija iz Ul. Giulia 25.

Udarci zaporednih trčenj so bili tako močni, da so na kraj nesreče prihiteli bolničarji iz bližnje reševalne postaje in redki ponočnjaki. Prihiteli so tudi agenti prometne policije, ki so uvedli preiskavo. Medtem so z rešilnimi avti odpeljali v bolnišnico Milosicha in Cocchiarello. Prvemu so nudili prvo pomoč, ker se je pri nesreči pobil in ranil po levi roki ter bo okreval v enem tednu. Cocchiarello so pridržali na nevrokirurškem oddelku, kjer se bo moral zdraviti 8 dni zaradi udarcev po glavi in verjetnega zloma nosne kosti, udarcev po prsih in izgube spomina.

Tri ure kasneje, po opravljenih formalnostih na kraju trčenja, so s policijskim avtom prepeljali v bolnišnico tudi Galatija. Njega so pridržali na nevrokirurškem oddelku. Zdraviti se bo moral 8 dni, ker se je pobil in ranil po levem sencu in zadobil živčni pretres.

Po nekaj urah so ga agenti zaslišali in Galati je priznal, da je vozil avto precej naglo. Povedal je tudi, da ga je v trenutku nesreče mučil hud spanec.

Po zaključeni preiskavi so policisti Galatija prijavili sodišču

Novi znaki za varnejše ceste

V novinarskem krožku bodo danes ob 18. uri predstavniki podjetja Montecatini opisali nov delovni program tega podjetja: «Novi znaki za varnejše ceste.» S tem geslom bo podjetje Montecatini sprožilo kampanjo po vsej državi za uvedbo novih prometnih znakov iz plastike. Ob tej priliki je podjetje «Agep segnaletica», kateremu je Montecatini poverila izvedbo programa v Treh Benečijah, izročilo tržaški občini svetlobni prometni znak o omejitvi brzine, ki so ga postavili ob koncu Miramarskega drevoreda.

SINOČI V UL. ITALO SVEVO

Avtomobilist povozil mater in hčerko

V Ul. Italo Svevo blizu stavbe štev. 7, se je sinoči pripetila huda prometna nesreča. Ko sta 51-letna Caterina Cernecca por. Cernecca iz Ul. D'Alviano 39 in njena 21-letna hči Stella Cernecca por. De Marco iz Ul. Cologna 76 prečkali cesto, ju je z avtom TS 67748 podrl 62-letni Pietro Rumignani iz Milj, Ul. Frausin 7, ki je vozil proti Ul. Baiamonti. Obe ponesrečenki so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico, ter ju sprejeli na nevrokirurški oddelek. Mati in hči sta se hudo pobili po glavi, prsih in zgornjih udih. Za Cerneccovo so si zdravniki pridržali prognozo, njena hči pa se bo morala zdraviti 20 dni.

Zadela ga je srčna kap

Ko je sinoči 52-letni električar Marino Zerjav iz občinskega zavetišča v Ul. Vidali 2 s prijateljem Brunom Carmelom hodil po Ul. Gambini, se je nenadoma počutil slabo in se je trenutek nato zgrudil. Bil je na mestu mrtev zaradi verjetne srčne kapi. Prihiteli so agenti letečega oddelka in dežurni zdravnik RK dr. Russo, ki je ugotovil nesrečnikovo smrt. Žerjavovo truplo so odpeljali v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Smrtne posledice prometne nesreče

Na nevrokirurškem oddelku bolnišnice je sinoči podlegel poškodbam 23-letni Franco Culetto iz Fojde, ki je 29. avgusta letos postal žrtev hude prometne nesreče. Tistega večera je Culetto hodil po desni strani ceste v Štramarju. Nenadoma ga je blizu stavbe štev. 107 z avtom V 76-OL-06 (F) podrl 27-letni jugoslovanski begunec Mario Boskin, ki prebiva v Mentonu. Ponesrečenca so tedaj pripeljali v bolnišnico ter ga sprejeli na nevrokirurški oddelek s pridržano prognozo. Zdravniki pa mu žal niso mogli rešiti življenja.

SESTANEK DEŽELNEGA ODBORA KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

Ustanovitev deželnega odbora KD za krajevne ustanove

Nadzorna oblast razveljavila izvolitev dveh občinskih svetovalcev liste «Frausin» v Miljah, ker sta oba v občinski službi

V palači Diana se je sestal deželni izvršni odbor Krščanske demokracije. Sestanka sta se udeležila tudi predsednik deželnega odbora dr. Berzanti in načelnik demokristjanske skupine v deželnem svetu dr. Mizzau. Predsedoval je deželni tajnik KD Tonutti, ki je imel poročilo o političnem položaju v Furlaniji — Julijski krajini, s posebnim poudarkom na vprašanja odnosov med strankami.

Poleg tega je izvršni svet KD odobril program deželne organizacijske konference stranke, ki bo 17. t.m. v Gradežu. Kot poroča deželni odbor KD, bo imela napovedana konferenca še poseben pomen v sedanji razpravi, ki se je razvila v KD in izven nje, o vprašanju prisotnosti strank v sodobni družbi, o njihovi strukturi in njihovem delovanju. Sporočilo nadalje pravi, da bo Krščanska demokracija lahko dala važen prispevek v tem okviru, zlasti s sedanjimi izkušnjami stranke, ki se je znašla na vodstvu političnega življenja nedavno ustanovljene deželne uprave.

Izvršni svet je na svoji seji izrazil prepričanje, da bo deželna organizacijska konferenca lahko nudila zanimive elemente pri usklajevanju prisotnosti stranke s potrebami deželnega ustroja in pri preobraževanju družbe. Na sestanku so tudi sprejeli predlog deželnega tajnika, da se ustanovi deželni odbor stranke za krajevne ustanove. Ta pobuda spada v okvir organizacijske krepitve stranke in je tudi v skladu s čutenimi potrebami političnega in upravnega značaja, ki so se pojavile z ustanovitvijo deželne uprave. Z deželno upravo se pokrajinske in občinske krajevne avtonomije vedno bolj vrednotijo in krepijo.

Pokrajinski odbor KD je sporočil, da je nadzorna oblast razveljavila izvolitev dveh komunističnih občinskih svetovalcev v Miljah, Campagne in Fontanota, ker je prvi predsednik, drugi pa član upravnega sveta občinskega podjetja ACNA. Sporočilo pravi, da so proti njuni izvolitvi vložili priziv občinski svetovalci KD v Miljah. Hkrati pa je v sporočilu rečeno, da bodo miljski demokristjanski občinski svetovalci zahtevali razveljavitev izvolitve v občinski svet tudi liberalnega svetovalca Stenerja, ker ga občinska uprava plačuje kot šolskega zobozdravnika.

Mesti dveh omenjenih komunističnih svetovalcev, bosta zasedla dva nova svetovalca, ki sta na listi «Frausin» dobila največ preferenčnih glasov za izvoljenimi svetovalci na tej listi.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Obsodba zaradi smrtne nesreče na delu

Pred tržaškim kazenskim sodiščem (predsednik Rossi, tožilec Pascoli, zapisnikar De Paoli) so obravnavali nesrečo na delu, ki se je pripetila 7. aprila leta 1962 na pomolu «Venezia» in pri kateri je izgubil življenje tedaj 62-letni Giuseppe Fornasaro.

Policijske oblasti so prijavile sodišču 45-letnega Sergia Schiavona s Trga sv. Jakoba 21 in Marcelvittoria Zampolla iz Cologno Monzese. Do nesreče je prišlo, ko je Zampollo, ki je upravljal tovornjak, iztovoril na splav «CICA 3» tovor raznega materiala. Tedaj se je splav prevrnil, a Giuseppe Fornasaro je padel v morje, nakar ga je splav pritisnil ob pomol. Zaradi poškodb je nesrečnež umrl teden dni pozneje v bolnišnici.

Na zatožni klopi se je znašel samo Schiavon, ki je odgovarjal za natovarjanje splava. Šofer Zampolla je medtem umrl (baje je napravil samomor). Na sodišču pa sta se morali zagovarjati tudi prizadeti podjetji («CICA» in avtoprevozniško podjetje Semeraro).

Sodniki so spoznali Schiavona za krivega ter so ga obsodili pogojno na 4 mesece zapora. Obsojenec in podjetje «CICA» pa bosta morala plačati tudi določene vsote za stroške zastopstva zasebne stranke. Sodišče pa je odbilo vsakršno zahtevo glede predujma na račun odškodnine o kateri bo odločalo civilno sodišče.

Dovoljenje za gradnjo novega gledališča v Ulici Giustiniano

Glavno ravnateljstvo za predstave ministrstva za turizem in predstave je izdalo dovoljenje za zgraditev novega italijanskega gledališča v Ul. Giustiniani.

Tržaško Stalno gledališče, ki je po porušenju starega gledališča v Ul. Giustiniano zaradi gradnje novega poslopja RAI-TV, moralo nastopati v Avditoriju, bo tako po dolgih in često razboritih polemikah, vendarle dobilo svojo novo stalno streho, Trst pa novo gledališko poslopje, ki bo zapolnilo občutno vrzel, ki vlada v Trstu glede gledaliških dvoran.

Družbi «Fermar» izročili ladjo «Alessandra F.»

V ladjedelnici Sv. Marka so včeraj izročili pomorski družbi «Fermar» iz Trsta motorno ladjo za prevažanje suhih tovorov «Alessandra F.», ki je druga med šestimi enakimi ladjami v gradnji pri Združenih jadranskih ladjedelnicah po naročilu državnega holdinga Fincantieri. Izročitveno listino je za družbo Fermar podpisal njen pooblaščeni upravnik dr. S. Ferruzzi, za CRDA pa pooblaščeni upravnik ing. G. Carnevale. Motorno ladjo «Alessandro F.» so zgradili v skladu s določbami italijanskega pomorskega registra in Lloyd's register of Shipping ter so jo te dni preizkusili na odprtem morju. Ladja je popolnoma ustrezala željam kupcev, ki jo bodo v najkrajšem času postavili na svoje pomorske linije. «Alessandra F.» meri 190,46 m v dolžino, 22,80 m v širino in 14, m v višino, njen ugrez pa znaša 9,85 m. Na ladji je sedem skladišč s skupno prostornino 30.400 kub. m.

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK - KONTOVEL

obvešča, da je društvena knjižnica odprta vsako nedeljo od 11.30 do 13. ure.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Branka Popoviča darujeta družini Karlo in Mario Čok 3.000 lir za Dijaško Matico.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 7. oktobra 1965 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 6 oseb.

UMRLI SO: 69-letni Salvatore Saita, 69-letna Amalia Cokada vd. Valencic, 61-letna Maria Bologna por. Nemelli, 70-letni Giovanni Marassi, 66-letna Sofia Blasich por. Antonini, 80-letni Carlo Levi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
4. 10. — 10. 10.)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Marchio, Ul. Ginnastica 44, Nicoli, Ul. di Servola 80, Alla Basilica, Ul. S Giusto 1, Busolini, Ul. P. Revoltella 41, INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, Manzoni, Ul. Settefontane 2.

Od 13. do 16. ure

Alla Basilica, Ul S. Giusto 1. Busolini, Ul. P. Revoltella 41, INAM Al Cedro, Trg Oberdan 2, Manzoni, Ul. Settefontane 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4. Marchio, Ul. Ginnastica 44. Nicoli, Ul. di Servola 80

LADJE V PRISTANIŠČU

Enri (It.), Irma (It.), Kiriaki (Gr.), Pallas (Hol.), Kosova (Tu.), Stelvio (It.), Liana (It.), Astor (Pa.), Vulcania (It.), Saipa II (It.), Duino-Lucrino (It.), Vis (Jug.), Axum (Et.), T. Stavros (Ma.), Arda (Bu.), Bremerhaven (Gr.), Alessandra F. (It.), A. Lollighetti (It.), Elisabeth (It.), Antonio De Satrustegui (Sp.), Salaria (It.), Alexa Santic (Jug).

ZAHVALA

Starši, brat in sestra, babica in teta ter vsi ostali sorodniki se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ob pretresljivi izgubi naše predrage

SLAVICE TAVČAR

Posebno se iz srca zahvaljujemo preč. g.g. duhovnikoma, ki sta opravila pogrebne obrede, mladini, pevcem, bivši učiteljici, profesorjem in sošolcem pokojne ter dutovski šoli.

Na njeni zadnji poti smo jo spremili na dutovsko pokopališče v torek, 5. t. m.

Kreplje, 8.10.1965.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

ZAHODNA NEMČIJA PO VOLITVAH

Zapletene in težavne naloge kanclerja Erharda

Pomanjkanje slehernih razlik v volilnih programih - Dvoboj med strankama se je spremenil v osebni spopad med Erhardom in Brandtom - Vprašanje politične enotnosti, oziroma uskladitve pogledov - prva naloga novega kanclerja

Rezultati volitev v Bundestag, objavljeni v Zahodni Nemčiji 19. septembra, zbujajo prvi trenutek vtis, kot da ostaja vse pri starem. Krščansko-demokratska stranka, ki je iz teh volitev izšla okrepljena, ostane na oblasti kot doslej. Še naprej ostane tudi isti kancler, ki je volitve vodil in na teh zmagal: Ludvig Erhard. In tako ostane njegova vlada: koalicija s svobodnimi demokrati. Male opozicijske stranke, v glavnem ekstremistične — kakih deset po številu — so povsem propadle in, kot je bilo tudi doslej, niti ena od njih ne bo v Bundestagu zastopana niti z enim poslancem. Toda tudi velika upanja, ki so obstajala v zvezi z glavno opozicijsko stranko, Socialdemokratsko, se niso izpolnila. Sicer so socialdemokrati število svojih glasov povečali (za 3,5 odstotka) in tudi prejeli 12 mandatov več, vendar se pričakovanja, da se bodo po 16 letih nepretrgane opozicije toliko okrepili, da bodo krščanskim demokratom iztrgali oblast, oziroma, da bodo vsaj postali njihovi neogibni partnerji v vladi, tudi ta pričakovanja se niso izpolnila.

Prognoze, ki so jih bili sestavile razne ustanove za proučevanje javnega mnenja in ki so domala vse bile v prid volilnega uspeha socialdemokratov, so odpovedale. V toliko pa se sedaj dajajo prepričljivejša tolmačenja, zakaj je rezultat moral biti takšen, kakršen je.

Očitno je, da je povprečni Nemec v glavnem zadovoljen s sedanjim stanjem, kot tudi, da je on za stabilnost in gotovost. Tudi socialisti so računali s tem. V svoji volilni kampanji so skušali volivcu prikazati, da njihov prihod na oblast ne bo pomenil nobene bistvene spremembe — najmanj pa revolucionarne — marveč, da se bo nadaljevalo z delom kot doslej, samo da boljše. Z drugimi besedami povedano, trudili so se, da bi dokazali, da se oni ne razlikujejo tako zelo od krščanskih demokratov, pač pa, da so jim zelo podobni kar zadeva udobnost in varnost. Glavna volilna parola socialdemokratov je na primer bila: «Gotovo je gotovo», kar predstavlja nekakšno kopijo glavne parole krščanskih demokratov: «Varnost in gotovost pred vsem.»

Ta volilna taktika socialistov je bila, kot se je pokazalo, napačna, ker se je v resnici obrnila proti njim. Nemški povprečni državljan je nedvomno bil za «varnost in gotovost», za «sicher», kot on to imenuje, toda, zakaj naj bi se bil opredelil za kopijo, ko je pred sabo imel original! Spričo tega je svoj glas oddal krščanskim demokratom.

Poleg tega je pomanjkanje nasprotnih si idej in parol omogočilo, da je težišče volilne borbe bilo na osebah in ne na programih. Volitve so se v marsičem spremenile v dvoboj med krščansko-demokratskim kanclerjem Erhardom in socialističnim kandidatom za kanclersko mesto, Brandtom. Pokazalo pa se je, da Brandt ni bil enakovreden partner Erharda.

Erhard, kot Adenauerjev naslednik, sicer ni bil napravil najboljšega vtisa. V vodenju vladne politike mu je manjkala avtoriteta, s katero je s tolikšno gotovostjo razpolagal njegov predhodnik. Vendar je Erhardu ostala popularnost, ki si jo je v svojstvu dolgoletnega ministra za gospodarstvo bil pridobil kot tvorec nemškega «gospodarskega čudeža». Tako okrogel in dobrodušen, kakršen se kaže, je številnim zahodnim Nemcem nadvse simpatičen, saj nekako pooseblja čudežno blagostanje, ki so se v njem znašli, kljub katastrofalno izgubljeni vojni.

Willy Brandt resda uživa sloves dobrega župana, vendar ne predstavlja osebnosti velikega političnega tribuna. Ni dober govornik in, čeprav je vse, kar pove, na svojem mestu, pa nikakor ni to, kar bi poslušalce moglo navdušiti. Poleg tega tudi njegova preteklost ni vsem Nemcem tako simpatična kot Erhardova, posebno ne nacionalistično zagrizenim. Ko je Hitler prišel na oblast, je namreč Brandt kot socialistični časnikar emigriral iz Nemčije. Odšel je na Norveško, si tu pridobil državljanstvo, se udeležil norveškega odporniškega gibanja in se po končani vojni vrnil v premagano Nemčijo v uniformi norveškega oficirja. Tudi na zadnjih volitvah so mu nasprotniki očitali, da se je v svojo deželo vrnil «kot okupator».

Splošni vtis je, da je zadnje volitve za krščansko-demokratsko stranko osebno dobil Erhard, za socialdemokratsko pa osebno izgubil Brandt.

Nasprotno od Brandta, pa se je na teh volitvah znatno povečal ugled Ludwiga Erharda. To je morda njihova najpomembnejša značilnost. Zaradi tega, čeprav se zdi, da vse ostaja pri starem, je vendar nekoliko drugače. Erhard je proti sebi imel ne samo Brandta in vse opozicijske stranke, marveč tudi vplivne osebnosti iz lastne stranke. Adenauer je leta 1963 prenehal biti kancler bonske vlade, je pa ostal predsednik Krščansko-demokratske unije, ki to vlado določa. Adenauer pa niti najmanj ni prikrival, da Erharda ne smatra za najbolj primerno osebnost za kanclersko mesto, tako da se tudi v volilni kampanji, ki jo je vodil v svojstvu predsednika vladajoče stranke, ni pomišljal to posredno pokazati. Z Adenauerjem se v vsem strinja bivši minister Joseph Strauss, voditelj močnega avtonomnega bavarskega krila Krščansko-demokratske unije. Njima pa se je pridružil še Erich Gerstenmayer, dolgoletni predsednik Bundestaga, in še dva vplivna prvaka vladajoče stranke, načelnik parlamentarne skupine krščanskih demokratov, dr. Barcel, ter organizacijski sekretar stranke, Dufues. In če bi volitve bile le malo neugodnejše za krščanske demokrate, bi to nasprotovanje Erhardu bilo še odkritejše in bi verjetno on ne bil več kancler. Tako pa so njegovi nasprotniki morali biti tiho in je celo Adenauer sam bil tisti, ki je predsedniku republike Luebkeju predložil Erharda za kanclerja.

Po tem, kakšna bo njegova vlada, se bo pokazalo, ali je Erhard sposoben izkoristiti kapital, ki si ga je bil pridobil na volitvah. V prejšnji vladi je on veljal za nekakšnega «tigra iz gume», ker se je nekako moral zvijati pod stalnim pritiskom ministrov, posebno onih, ki je za njimi stal Adenauer. Zdaj pa se pričakuje, da bo sestavil vlado, v kateri «iz gume» ne bo več on, marveč njegovi ministri.

Težkoče, ki jih mora Erhard obvladati, so nedvomno velike, predvsem zaradi tega, ker Krščanski demokrati v Bundestagu ne razpolagajo z absolutno večino in bi nova vlada, potemtakem, spet morala predstavljati koalicijo krščanskih demokratov in liberalcev, to je s stranko svobodnih demokratov. Toda voditelj te stranke dr. Mende, je kategorično izjavil, da se on ne bo nikoli znašel v Erhardovi vladi, če bo v njej tudi njegov osebni sovražnik Joseph Strauss. Brez Straussa, ki ima za sabo 49 poslancev bavarskega krila Krščansko-demokratske unije, pa Erhard v parlamentu ne bo mogel imeti večine, tudi ne v primeru, ko bi se povezal s svobodnimi demokrati. Josepha Straussa podpira konservativni del vodstva Krščansko demokratske stranke, ki mu stoji na čelu voditelj stranke Adenauer.

Odprava osebnih nasprotstev predstavlja prvo nalogo, ki se ji je Erhard posvetil, a je še ni rešil. Obstajajo nadalje težkoče objektivne, t. j. politične narave, posebno v zunanji politiki. Erhard in njegov zunanji minister, Gerhard Schroeder, sta za politiko kar najbolj pristnega sodelovanja z Ameriko. Zavzemata se za krepitev atlantske zveze, za razvoj Skupnega tržišča, za združitev Evrope na temelju «nadnacionalnih» principov itd. Takšni politiki se upirajo bonski «degolovci» Adenauer, Strauss, Gerstenmayer in drugi. Ti se zavzemajo za to, da bi Nemčija v odnosu do Amerike imela kar najbolj proste roke, kakor tudi, da bi se bolj naslonila na de Gaullovo Francijo, s katero naj bi uredila Evropo in v njej vladala. Le-ti še prav posebno nasprotujejo Schroederju kot pobudniku «atlantske», t. j. proameriške orientacije. Pred volitvami se je odstranitev Schroederja zdela neogibna. V svoji izjavi, ki jo je bil dal takoj po volitvah, Schroeder ni prikrival, da se zahteva njegova zamenjava in se mu nudijo drugi resorji v vladi, je pa obenem tudi odločno izjavil, da hoče ostati minister za zunanje zadeve ali pa se, v nasprotnem primeru, sploh odreče ministrskemu položaju. Seveda bi njegovo izločitev iz vlade utegnili tolmačiti kot preobrat v zunanji politiki Bonna, a kancler Erhard se za to gotovo ne navdušuje.

Erhard verjetno ne bo več «iz gume» v odnosu do nezadovoljnežev v lastni stranki, vendar pa malokdo veruje, da bi mogel imeti dovolj moči za odpravo vseh nasprotij v vladi, nasprotij, ki so označevala tudi njegovo predhodno vlado in katera so, tako se zdi, nekakšna podedovana lastnost v politični konstelaciji bonske republike. Spričo tega je malo verjetno, da bo Evropa v naslednjem obdobju manj izložena vsem tistim nevarnostim, ki jih je bila doslej ustvarila nerealistična politika Bonna, ter tako odražala perspektivo medevropskega zbliževanja in konstruktivnega, mirolJubnega sodelovanja.

PREDRAG MILOJEVIĆ

Roberto Rossellini je še vedno eden od najslavnejših režiserjev, čeprav je prav pred kratkim izjavil, da ga umetniški film ne zanima več. Rekel je tudi, da je za našo srečo predvsem potrebno upoštevati znanstveni in tehnični napredek. Na sliki je s svojim sinčkom Robertinom.

PRED TRETJO UPRIZORITVIJO «HLAPCEV» V TRŽAŠKEM GLEDALIŠČU

Naša neizogibna dolžnost je poglabljati se v Cankarjeva dela

(Uvodna beseda režiserja Branka Gombača pred začetkom študija Cankarjevih «Hlapcev» v Slovenskem gledališču v Trstu)

5.

V drugem dejanju, v šolski knjižnici, pa mislim, lahko nekoliko omilimo smisel satire. V svojem času je bila za ljudi ostra in jedka satira zdravilo za čas. Danes pa lahko rečemo za drugo dejanje, da so prizori v njem žalostni kos naše preteklosti. Cankar je ta čas občutil, ker je stal v «areni življenja» in ga je zdravil hitro in učinkovito — s satiro.... «pesimizem se rodi iz razmer; ko se spremene razmere, se bom spremenil tudi jaz. A tudi jaz s svojim pesimizmom, svojo satiro malo pomagam, da se spremene.» Neangažiranosti Cankarju ne bi mogli očitati. Iz poročil uprizoritev «Hlapcev» na Slovenskem, se da sklepati, da se je potencirana satira sprevrgla v večini primerov v karikaturo in eksponirano smešnost. Drugo dejanje namreč ne sme vzbujati v gledalcu zadovoljivega smeha, kajti s tem gledalec brezskrbno odvrže morebitni občutek krivde od sebe. Smeh gledalca v drugem dejanju je nekoliko grenak, in to v brechtovskem smislu. V prevračanju ljudi in prepričanj pred družbeno silo, ki je na oblasti, v bojazni za svoje drobne osebne udobnosti in koristi, ne smemo videti samo satiro na te pojave v Cankarjevem času, ampak pojav, ki je živ na vsem svetu, ne samo pri nas, in ob katerem se moramo zamisliti.

V tretjem dejanju pa je jasno zastavljen Kalander in njegovo poslanstvo. To je druga smer v drami, utelešena v mladih družbenih silah, predvsem v socialistično orientiranem proletariatu in v «pošteni inteligenci». Ta sila bo kovala svet, to je jasen politični manifest. Ta misel je prisotna od vsega začetka; z nastopom Kalandra pa je konkretizirana, občutena in perspektivna. Župnikovo svarilo ni samo svarilo, ampak zapoved, kajti «Hlapec bodi hlapec in poslušen gospodarju... nikomur, ki je moj kruh, ne gledam na usta, če se je pokrižal, preden je ugriznil; ne vprašam ga za grehe, ne gonim ga v cerkev. Ali eno je potrebno in je ukaz: da pokaže name, kadar ga vprašajo, kdo mu je gospodar.» Jerman mu jasno odgovori: «Očitno je tedaj: hlapčuj, pa boš napojen in nasičen in postelja ti bo postlana!» Jerman ostane svest samemu sebi, kajti tudi na prigovarjanje župnikovo ne klone, njegova ideja je le ena: «iz hlapcev napraviti ljudi; pa če le enemu odvežem roke in pamet, bo dovolj plačila.» Ta prizor in prizor z materjo pomeni v razvoju drame očitno zaviranje, ki prehaja v tragiko. Odlike teh prizorov so preprostost in jasnost. Idejni razgovor župnika in Jermana vodi v konflikt, ta napetost pa je prav v tem dejanju dramatična.

V četrtem dejanju se pojem hlapčevstva razširi na vso vas, v idejnem smislu na ves narod. Dejanje je izredno dramatično. Vendar je Jerman s svojim nastopom pospešil smrt svoje matere in s tem je etično tako prizadet, da se osebno ne bo več čutil sposobnega za nadaljevanje konflikta z oficialno oblastjo, še manj pa za borbo. Jerman odstopi, Kalander prevzame njegovo mesto. «Jaz sem Kalander kovač, kdo mi še kaj more.» Župnik pride kot ob koncu prvega dejanja. Nadaljnji konflikt se bo moral v prihodnosti razvijati med župnikom in Kalandrom. Če se na kratko ustavimo ob Jermanovem značaju, bi ugotovili, da je Jerman v bistvu Cankar sam. Jermanova življenjska in idejna linija je vzporedna s Cankarjevo v taki meri, da dolguje tej identičnosti svojo živahnost, toda tudi svojo nedognanost, Vladimir Pavšič pravi v Ljubljanskem Zvonu, v eseju o Jermanovem problemu (LZ 1937/št. 368), da so bili osebni problemi, «ki so mučili in uničili Jermana, tudi Cankarjevi osebni problemi, in v času, ko je pisal svoje «Hlapce» zanj samega še nedokončno rešeni...» Jermana je postavil med nas kot nekoliko bolestno in razdvojeno naturo (prav tam).

V petem dejanju je Jerman vklenjen v svojo usodo in v svojo osebno bolečino. Počuti se osamljenega s težko krivdo, da je pospešil smrt svoje matere. Slabo vest ima pred njo, ki je vsa vdana bogu in sveti katoliški cerkvi. Mati zahteva od njega, da se spokori. Formalno daje Jermanu videz, da je zlomljen, da je kapituliral, da odstopa od zastavljenega cilja. Vendar ga osebna bolečina in tragika ne ovira, da ne bi spoznal položaja, v katerem se je nahajal kot vodja naprednega gibanja na vasi. Spoznal je, da je prešibak — «rajši bi, da bi me upihnila burja, dokler sem gorel... žalostno je sam v sebi zaspati... ugasniti v praznosti, luč brez olja...» In tako je Jerman odložil življenje in prihodni boj delovnega ljudstva na pleča delavca proletarca. «Jaz ne bom več zboroval... daj mi roko. Za dve moji! Ta roka bo kovala svet... Ne, jaz ne bom več zboroval. Vi, ki imate v srcu mladost in v pesti moč, vi glejte! Ob vaših plečih bo slonelo življenje, moja so odpovedala...»

In zdaj konec drame. Jerman je ostal sam z umirajočo materjo, obupan, z bolečino v srcu in s prošnjo do matere: «Mati! — Le enkrat še name poglejte, mati! Le eno besedo še recite, le enkrat se nasmehnite!... o mati, nikar na pot, dokler me ne blagoslovite...». Usta so mirna, oko molči... Vstani, popotnik, brez blagoslova! Izgubil je mater, ki jo je imel najrajši, ostane mu še ena sama pot — pot v smrt. In vzame revolver. «Komu bi reke! zbogom? Kdo bi odzdravil, če bi ga pozdravljal?» Ali ni v tem trenutku podoben Maksu Krncu? «Storili ste mi veliko škodo, oče, da ste me napravili tako majhnega in slabega... Naj bo, kakor je božja volja.» Cankar je v to hamletovsko omahovanje, ki ga je pokazal v svojih junakih, utelesil svojo lastno naturo in duha in s tem dal veren odraz življenja slovenskega inteligenta v določenem času. Sedaj pride preobrat, ki so ga nekateri literati imeli za čudež. Če popolnoma realno motrimo prizor Jermanovega odhoda v življenje, bi rekli sledeče: Ko se hoče ustreliti, začuje iz izbe materin glas: «Franc». Prav gotovo se je mati, za trenutek osvestila, se po krščanski logiki omečila ter odpustila sinu. To ga je odvrnilo od samomora. V tem hipu zasliši tudi od zunaj svoje ime «Franc». In pride Lojzka «v plašč ogrnjena». Prizor pomeni odpuščanje in srečno prihodnost, pa čeprav na Goličavi v pregnanstvu. Končne besede to potrjujejo: «Slišala si! Duša, dekle, žena! Daj, da naju blagoslovi... Za novo življenje blagoslovi!» In povedel jo je k materi, da sprejmeta blagoslov — za novo, lepše življenje. V pregnanstvu.

Naj končam ta skromni zapis z besedami Cankarjevega druga O. tona Župančiča, ki jih je govoril osemintridesetega leta ob odkritju Cankarjevega spomenika v ljubljanski Drami:

«Dosti je ostalo burje ob njegovem delu in še dandanes niso uravnovešene tehtnice, ki merijo njegovo ceno. Toda ne gre nam tu za golo estetiko, tudi ne za svetovna merila. Gre nam docela za intimen slovenski fakt, ki bi ga kot gledališki človek razložil morda najbolje takole: Med pripravljanjem kateregakoli Cankarjevega dela, čutiš v gledališču, kakor pred največjimi deli svetovne dramatike, tisto silno vznemirjenje in rojenje, ki priča, kako se vsi od prvega do zadnjega zavedajo, da stoje pred prav posebno pomembno, za nas prevažno nalogo. Vsak režiser, ki mu je poverjena uprizoritev kake Cankarjeve igre, vsak igralec, ki mu je dodeljena ustvaritev kake Cankarjeve osebe, si je v svesti, da se ne ukvarja samo s tehnično-odrskimi in zgolj umetniškimi vprašanji in skrbmi, temveč da lušči neko skrito jedro, ki oklepa dragoceno vsebino: etiko velike pisateljeve osebnosti. Sleherni se čuti odgovornega za neko razodetje, ki mu ga je pesnik zaupal in trepeče v svetem strahu, ali ga bo s svojo ustvaritvijo res mogel sporočiti tistim, ki ga bodo gledali in poslušali. Ta sveti strah je notranji akt ljubezni in popolne vdanosti geniju in oznanja neizpodbitno dejstvo: Cankar je naš dramatik katexohen *) in slovenski drami je neizogibna dolžnost poglabljati se v njegova dela, prodirati v njegovo skrivnost, skušati dati njegovim likom veren obraz in ga čedalje bolj in bolj približevati občinstvu».

*) *katexohen gr. = zlasti, posebno, predvsem, kratko in malo).*

KONEC

SREČANJE MED ITALIJANSKIMI IN JUGOSLOVANSKIMI GOSPODARSTVENIKI

Ustvarjajo se nove možnosti in oblike nadaljnjega medsebojnega sodelovanja

Nujno potrebna je uskladitev delovnega urnika obmejnih carinarnic Nove pobude za razvoj turizma - Možnost poljubne raztegnitve sodelovanja na vrsto panog industrijskega in kmetijskega področja

Kakor smo že poročali v našem listu, sta bili obe srečanji med predstavniki mešane italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice iz Milana in nekaterimi gospodarskimi operaterji iz dežele Furlanije-Julijske krajine s predstavniki poslovnih krogov obeh sosednih republik Slovenije in Hrvatske v Zagrebu nadvse koristni. Na teh srečanjih so namreč strokovnjaki z obeh prizadetih strani prikazali zadnje dosežke v medsebojnem sodelovanju, poleg tega pa so opravili še zadnje formalnosti glede ustanovitve novega mešanega organizma, ki bo vzpostavljal nove stike in nove oblike sodelovanja med deželo Furlanijo-Julijsko krajino na eni ter republikama Slovenijo in Hrvatsko na drugi strani.

Med delom na sobotnem in nedeljskem srečanju so prišla do izraza tudi številna vprašanja, s katerimi se srečujejo operaterji, uvozniki in izvozniki, med opravljanjem svojega vsakdanjega dela. Eno od najbolj aktualnih vprašanj, ki jih je treba rešiti v najkrajšem času, da ne bo trgovinsko poslovanje med Italijo in Jugoslavijo trpelo na nepotrebnih in škodljivih zamudah, je vprašanje uskladitve delovnega urnika obmejnih carinarnic. Zdaj se namreč dogaja, da poslujejo carinarnice na italijanski strani meje po naslednjem delovnem urniku: od 8. do 12. ure, popoldne pa od 14. do 18. ure. Na jugoslovanski strani pa poslujejo carinarnice po enotnem urniku od 7. ure zjutraj do 14 popoldne. Stranke, ki morajo cariniti blago, pa sprejemajo na jugoslovanski strani v carinarnico samo do 13. ure. Tako se dogaja, da pride tovornjak z italijanske strani popoldne na mejo, opravi brez težav carinske formalnosti, ne more pa nadaljevati svoje poti na drugi strani v notranjost države, ker mora počakati do naslednjega jutra, da lahko opravi še drugi del carinskih formalnosti. Tržaški operater in podpredsednik Gospodarskega združenja Dušan Košuta, ki je prisostvoval zagrebškim srečanjem kot podpredsednik tržaške delegacije mešane italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice, je na to opozoril prisotne italijanske in jugoslovanske izvedence, ki so priznali, da bo treba najti temu vprašanju čimprej zadovoljivo rešitev. O tem bodo v kratkem razpravljali tudi na sestanku carinskih funkcionarjev iz obeh držav, ki se bodo srečali, da bi odstranili nekaj takih neskladnosti carinske narave med obema državama.

Na zasedanjih so prišle po zaslugi posameznih strokovnjakov in operaterjev tudi mnoge pobude, ki bi utegnile koristiti nadaljnjemu razvoju medsebojnega strokovnega, tehničnega, trgovinskega in industrijskega sodelovanja. Med novimi pobudami so se nekatere nanašale tudi na turizem. Med temi velja omeniti zamisel, da bi med italijanskimi in jugoslovanskimi obmorskimi letoviščarskimi kraji odnosno turističnimi organizacijami prišlo do takšne oblike sodelovanja, po katerem naj bi, pričenši z novo turistično sezono, vnesli v svoje programe tudi vrsto izletov na sosedno področje. Tako naj bi na primer turiste, ki nameravajo preživeti svoj dopust na jugoslovanski obali Jadrana, povabili na izlet čez Jadran v Italijo, in narobe, turisti, ki nameravajo letovati na italijanskih plažah, naj bi bili povabljeni na podobne izlete v Dalmacijo. Taka oblika sodelovanja, ki se sicer ponekod in v določeni meri že izvaja, bi se lahko brez posebnih težav lahko občutno razširila, zlasti zdaj, ko se na številnih relacijah med obema vzporednima obalama uvajajo vedno nove trajektne proge.

V zvezi z novoustanovljenim mešanim odborom za razvoj tehnično-industrijskega sodelovanja na obmejnih področjih, je mešana zbornica razdelila med svoje člane posebno spomenico o glavnih smernicah, po katerih se bo razvijalo delo novega organizma. V spomenici je poudarjeno, da se bo sodelovanje razvijalo ob spoštovanju predhodno točno določene razdelitve dela med obema prizadetima strankama. V pogodbah o skupni proizvodnji bo moral biti določen tudi način razpečavanja proizvedenega blaga na italijanskem, jugoslovanskem, oziroma na kakšnem tretjem tržišču. Vprašanja finančne narave se bodo morala reševati tako, da ne bodo na tej ali oni strani nastali primanjkljaji, kajti za poravnavo vsakega primanjkljaja bi bilo treba poseči po instrumentih izven območja novega mešanega odbora. Pri tem pa je treba upoštevati, da se skupno poslovanje lahko poljubno raztegne, in to na industrijskem, obrtniškem in kmetijskem področju. Kar se tiče sodelovanja na podlagi zadružništva, se morajo prizadeti operaterji zavedati, da ima taka oblika sodelovanja smisel samo v primeru, ko gre za dolgotrajno skupno delovanje. Kar se tiče posameznih področij, na katerih ima vzajemno sodelovanje največ pogojev za koristen razvoj, navaja dokument med industrijskimi panogami zlasti prehrambeno industrijo (proizvodnja mesnih izdelkov, testenin, dvopekov, alkoholnih in brezalkoholnih pijač, piva in podobnih izdelkov); na področju obrtništva se odpirajo nenavadno široke možnosti za sodelovanje tudi v manjših proizvajalnih enotah, pri katerih bi lahko prišlo do posebno uspešnega poslovanja, ker bi se solidnosti jugoslovanske proizvodnje lahko pridružil okus italijanske ustvarjalnosti. Tako proizvedeni izdelki bi si z lahkoto utirali pot na najrazličnejša mednarodna tržišča. Na področju kmetijstva pa se odpirajo najširše možnosti za sodelovanje na zadružni podlagi. V kmetijstvu pride namreč najbolj do izraza gospodarska komplementarnost italijanskih in jugoslovanskih obmejnih pokrajin. Tako v živinoreji, zlasti kar se tiče gojenja goveje živine — rdeče lisaste furlanske pasme — Simmenthal, dalje, kar se tiče prašičereje, ovčereje itd. Med pridelki, ki bi najlaže postali predmet skupnega zadružnega pridelovanja, navaja dokument predvsem sladkorno peso, šojo, zdravilna zelišča, razna krmila, gojenje raznih gozdnih sortimentov, zlasti topolovih nasadov in še celo vrsto podobnih dejavnosti.

V kriškem portiču so ribiči razpeli svoje mreže. Dan je poln svetlobe in sonca, vse naokrog pa sta mir in sveži, slani zrak. Ta idilični kotiček je, med mnogimi drugimi, kot nalašč ustvarjen, da nudi turistu vse, kar mu srce lepega želi.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Na sicer dvoumna vprašanja, pa vi vedno dajajte zelo odkrite in jasne odgovore. Skušajte razpršiti oblake, ki se zbirajo nad vašo družino.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Vse težkoče skušajte premagati z lastnimi močmi. Primorani boste nastopiti kot razsodnik v nekem sporu med prijatelji.

DVOJČKA (od 21.5. do 21,6.) Dosegli boste izredno lep poklicni uspeh. Danes je najprimernejši dan za obiske.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Nastopil je odločilen trenutek glede uveljavitve nekega načrta, ki ste dolgo delali na njem. Mirno vzdušje v družini.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Obstaja nevarnost, da boste v svojem delu storili nepopravljivo napako. Ne vnašajte v družino pesimizma.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Zagotovljena je uspešna dejavnost za vse, ki se ukvarjajo s politiko in diplomacijo. Močno vas bodo pridzadeli očitki nekega prijatelja.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Ne dovolite, da bi neki sodelavec vplival na vas s svojimi idejami, ki niso realne. V čustvenem življenju bo nastopila manjša sprememba.

SKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Ne kažite prevelike zaupljivosti do oseb, ki ste jih komaj spoznali. Ogibajte se nekaterih prijateljev, ki bi vas hoteli privesti v brezdelje.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Preden se spustite v neki finančni podvig, natančno ugotovite, ali razpolagate za to z ustreznimi sredstvi. Ne zapravljajte po nepotrebnem svojega časa.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Izkoristite ugodno priložnost in se s svojim predstojnikom dokončno pomenite o nekem važnem vprašanju. Skušajte izboljšati svoje odnose z nekim sorodnikom.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Po zaslugi nekega sodelavca boste znatno izboljšali metode svojega poslovanja. Pazite se pred nekom, ki sicer vanj slepo verujete.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne varčujte z napori, da bi ohranili to, kar ste doslej zgradili. Skušajte biti bolj širokosrčni v odnosu do ljubljene osebe.

RADIO VELEVIZIJA

PETEK, 8. OKTOBRA 1965

Radio Trst A

7.30 Jutranja glasba; 11.30 Sopek slovenskih pesmi; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasbeno potovanje; 17.00 Igra ansambel «The Jets» iz Trsta; 17.20 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Znani dirigenti in skladatelji v Trstu; 19.00 Pevski zbori Furlanije-Julijske krajine; 19.15 Zlata žlica; 19.30 Glasbeni kontrasti; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Tržaški motivi; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Zgodovina evropskih ustav; 22.15 Violinist Leo Silvestri; 22.30 Variacije v jazzu; 23.00 Pesmi za dva.

Trst

12.05 Plošče; 12.20 Glasbeni vložek; 12.25 Tretja stran.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 7.40 Lahka glasba; 8.00 Pevski program; 8.30 Ruski motivi; 9.00 Program na ploščah; 9.45 Poje Dick Rivers; 10.00 Operne arije; 10.40 Glasbeni vložek; 10.45 Pevci danes; 11.30 Uspele melodije; 11.50 Glasba po željah; 12.45 Lahka glasba; 12.55 Glasba po željah; 13.30 Poročila; 13.40 Zbor RTV Ljubljana; 14.00 Popularne skladbe; 14.45 Zabavna glasba; 15.00 Melodije za vas; 15.45 Domači ansambli; 16.00 Za prijetno popoldne; 16.30 Album klasikov; 17.10 Poje zbor «Tre pini»; 17.40 Glasbeni kaleidoskop; 18.00 Prenos RL; 19.00 Orkester Sid Ramin igra za vas; 19.30 Prenos RL; 22.15 Sekstet Chet Baker; 22.40 Koncert za sedem pihal; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

8.30 Glasba za dobro jutro; 9.10 Glasbene strani; 9.45 Pevski program: 10.05 Operna antologija; 10.30 Ital. melodije; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.30 Melodije in romance; 11.45 Glasba za godala; 12.05 Prijatelji ob 12; 13.25 Dva glasa in en mikrofon; 14.55 Vreme na ital. morjih; 16.00 Oddaja za najmlajše; 16.30 Simfonična glasba na ploščah; 18.10 «La banconota da un milione di sterline», radijska igra; 19.10 Oddaja za delavce; 19.30 Glasbeni vrtiljak; 21.00 Simfonični koncert.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.30 Orkestralni koncert; 10.35 Najnovejše pesmi; 11.05 Glasba za dobro voljo; 13.00 Srečanje ob 13; 14.00 «La prova del nove»; 14.05 Pevski program; 14.45 Za prijatelje plošč; 15.00 Ital. pesmi in plesi; 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.38 Orkestralni koncert; 17.35 Mala ljudska enciklopedija; 18.35 Enotni razred; 19.05 Vaši najljubši pevci; 20.00 Lahka glasba; 21.00 Slavni valčki; 21.40 Glasba v večeru; 22.00 Jazzovski kotiček.

III. program

18.30 Pregled angleške kulture; 19.15 Panorama idej; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Glasba Mauricea Ravela; 21.20 «L'adulatore», tridejanka Carla Goldonija.

Slovenija

7.15 Romantični operni spored; 8.05 Jutranji zabavni zvoki; 8.35 Pri skladateljih prve polovice 19. stoletja; 9.30 Ruske narodne pesmi; 10.15 Lepe melodije; 10.35 Naš podlistek; 10.55 Glasbena medigra; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Friedrich Flotow: Prizori iz opere «Marta»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Skozi vas; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam...; 14.00 Poročila; 14.35 Marijan Lipovšek: I. suita za godalni orkester; 15.25 Zabavni intermezzo; 15.30 Partizanske pesmi jugoslovanskih narodov; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 18.15 Zvoki iz studia 14; 18.45 Festivalsko poletje; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Lahka glasba; 21.00 Četrt ure z ansamblom Jožeta Privška; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.10 Za ljubitelje jazza; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Iz opusa Bohuslava Martinuja.

Ital. televizija

18.15 Oddaja za najmlajše; 19.15 Simfonični koncert; 19.55 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 «I fiordalisi d'oro», televizijska igra; 23.15 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Oddaja o Braziliji.

Jug. televizija

10.00 TV v šoli; 16.40 Govorimo po rusko; 17.00 Učimo se angleščine; 17.30 TV v šoli; 18.00 Poljsko lutkovno gledališče iz Lodža; 18.25 TV obzornik; 18.45 Človek in proizvodnja; 19.15 Peščena ura — kulturna oddaja; 19.45 TV akcija; 20.00 TV dnevnik; 20.30 TV obzornik; 20.40 Doba swinga — ameriški celovečerni film; 22.10 Poročila.

Sodnik vreden pol milijarde

Odvetniki ene najdražjih pravd v zgodovini Anglije so zavarovali življenje svojega sodnika za 300.000 funtov (to je nekaj več kot pol milijarde lir). Pravdajo se za dediščino nekega Kanadčana, ki je zapustil premoženje v vrednosti okoli šest do deset milijonov funtov. Ker so sodni stroški zelo visoki, so se hoteli dediči zavarovati za primer, da bi sodnik pred koncem procesa umrl. Če bi se namreč to zgodilo, bi morali pričeti ves proces znova, kar bi ponovno terjalo velike stroške. Za dediščino se prepira štirinajst oseb, 65 izvedencev je povedalo o zadevi svoje strokovno mnenje, zbranih je trinajst zavojev dokumentov, v katerih je več kot tri milijone besed. Vsak dan procesa stane okoli 5000 funtov, proces pa traja že 91 dni.

Goriško-beneški dnevnik

ODLOČNOST KATEGORIJE, KI BRANI SVOJ KRUH

Trgovci z jestvinami nasprotujejo odprtju veleblagovnice «Il Lavoratore»

Lastnik podjetja iz Vidma se že pogaja za nakup poslopja, v katerem je sedaj kavarna Garibaldi

Novica, da namerava videmska veleblagovnica «Il Lavoratore» odpreti v Gorici veliko samopostrežno trgovino, v kateri bi prodajali skoraj vse od šivanke do avtomobila, je vzbudila val nezadovoljstva med vsemi goriškimi trgovci. V sredo popoldne so svoje ogorčenje izrazili na sestanku na sedežu zveze trgovcev, v naslednjih dneh pa naj bi temu protestu pridružili svoj glas tudi člani drugih kategorij.

Vest o nameri videmskega trgovca Antonia Bardellija, edinega lastnika veleblagovnice «Il Lavoratore» v Vidmu, zgrajene pred kakimi tremi leti v novem kovinskem poslopju v tri nadstropja, se je razširila, ko je prefektura vprašala sindikalne organizacije ter predstavnike drugih kategorij za mnenje o izdaji obrtnice temu trgovcu, ki bi prodajal jestvine na drobno, sadje, zelenjavo, mleko, kruh, meso, manufakturno blago, klobuke, dežnike, torbice, kovčke, igračе, optične in fotografske predmete, parfume, stekleno blago, pohištvo, tapetniško blago, gospodinjske potrebščine, električni material, kartonažne izdelke, šolske potrebščine in knjige, skratka vse blago, ki ga sedaj v Gorici prodaja nekaj stotin trgovin.

Videmski trgovec je za sedaj že kupil trgovino s konfekcijskim materialom «Al Corso» v Gorici, pogaja pa se za nakup poslopja, kjer je v pritličju kavarna Garibaldi. Trgovske prostore bi uredil v pritličju kakor tudi v zgornjih nadstropjih, ni pa izključeno, da ne bi prodajalno razširili tudi na dvorišče in sosednje parcele, ki še niso pozidane. Skratka gre za širokopotezen načrt podjetnega trgovca iz Vidma, ki bi, kakor je to že uspelo Standi, povzročil občutno škodo številni kategoriji trgovcev na drobno.

Na sestanku na sedežu zveze trgovcev sta predstavnik kategorije trgovec Mario Morassi in predsednik zveze trgovcev Bressan obširno govorila o posledicah, ki bi jih odprtje takšne velike trgovine prineslo našim trgovcem; ob tej priliki sta tudi povedala svoje nasprotovanje izvedbi takšne zamisli.

Vest o novi veleblagovnici je zelo slabo učinkovala na trgovce tudi zaradi tega, ker so v zadnjem času zelo prizadeti zaradi zmanjšanja števila jugoslovanskih potrošnikov. Njihov padec je tako občuten, da se je v nekaterih trgovinah, ki so jih obiskovali zaradi specifičnih vrst blaga, zmanjšal promet tudi za 50 do 70 odstotkov. Če bi se nesreči, ki jo predstavlja izguba jugoslovanskih kupcev, pridružila še huda konkurenca veleblagovnice ravno v središču mesta, tedaj bi marsikateri trgovec moral zapreti svoj lokal.

Celotna zadeva pa ima še drugi vidik: gre za načrt velikih trgovskih družb in podjetij kot so STANDA ter distribucijskih podjetij SPAR Vege itd., da bi monopolizirale trgovino ter s tem potisnile v kot male trgovce, če jih ne bi že hotele popolnoma zatreti. Trgovci na drobno se tem načrtom upirajo, ker hočejo braniti svojo zaposlitev in svoj kruh. Ni izključeno, da se bodo v naslednjih dneh sestale še druge kategorije in obsodile poskus priznanja domovinske pravice veleblagovnici, ki nima z Gorico nikakršnih zvez, ampak hoče doseči čimvečji dobiček na račun goriških potrošnikov in trgovcev.

Razsodbe okrajnega sodišča v Tržiču

Pred okrajnim sodiščem v Tržiču so včeraj sodili večjemu številu obdolžencev. Zaradi nadležne pijanosti so na 30.000 lir globe in plačilo sodnih stroškov obsodili 66-letnega Eugenia Mininela s Tržaške ceste 124.

Zaradi posebnih razlogov, ki so se pokazali med procesom, včeraj niso obsodili 34-letnega Giorgia Bulattija iz Štarancana, obdolženega, da je imel na javnem prostoru lovsko puško brez orožnega lista. Sodnik je celo odredil, da mu orožje vrnejo.

Pred sodišče je prišla tudi Roza Gergolet, 50 let stara, iz Doberdoba Ul. Roma 23, obdolžena, da organom javne varnosti ni prijavila tuje državljanke Ane Makovec, ki je delala pri njej. Gergoletovo so oprostili, ker ni kaznivega dejanja. Branil jo je odv. Pascoli iz Gorice.

Obdolžili so tudi Giovannija Visintina, starega 33 let, iz Ronk Ul. Monte sei busi 85. Na Trgu v Vermeljanu se je pijan peljal s kolesom ter motil javni mir. Sodnik ga je oprostil z dvomom.

Prihodnji teden seja občinskega sveta v Sovodnjah

Seja sovodenjskega občinskega sveta, ki je bila sprva sklicana za danes zvečer, je odpovedana; drevi se bo sestal občinski odbor, ki bo določil dan prihodnje seje. Po vsej verjetnosti bo v torek, da bi mogla župan in tajnik na njej poročati o včerajšnjem sestanku glede dijaških podpor.

Sestanek konzorcija za industrijsko cono v Tržiču

Danes ob 15. uri se bo Ul. S. Ambrogio v Tržiču sestal upravni svet konzorcija za industrijski razvoj občine Tržič; sestanek bo vodil cav. Aristide Grassilli, predsednik konzorcija. Proučil bo splošni in podrobni načrt za uresničitev prve faze izgradnje infrastruktur industrijske cone, ki se bo razprostirala na področju Liserta in Schiavettija. Splošni načrt je izdelal konzorcijski tehnični urad, njegova izvedba pa bo stala okrog devet milijard lir. Zanj bo konzorcij zaprosil deželni prispevek.

OB VČERAJŠNJI JAVNI DRAŽBI

Goriška zastavljalnica je prenatrpana z blagom

Mnogo je radovednežev in bolj malo kupcev

V prodajnem oddelku goriške mestne zastavljalnice je bila po daljšem predsedku včeraj dopoldne zopet običajna dražba zastavljenega blaga, ki ga zastavljavci niso prevzeli v predpisanem roku. Na dražbi so bili dragoceni predmeti in navadno blago, predvsem kosi oblačila in gospodinjske potrebščine.

Na dražbi se je zbralo še precej ljudi, povečini radovednežev in tu in tam se je kdo tudi odločil za nakup. Vendar pa cene niso šle dosti navzgor. Kot običajno so poleg zastavljenega blaga prodajali tudi tako, ki so ga postavili na dražbo nekateri trgovci, ker jim je že dolgo ležalo v skladišču ter so tudi na ta način skušali dobiti kupce. Med drugim je bil na prodaj električni šivalni stroj Salmoiraghi, ki je bil videti še popolnoma nov.

Vendar pa pri dražbah odločno prevladuje zastavljeno blago. Tega imajo v skladiščih zastavljalnice toliko, da so morali začasno prekiniti s sprejemanjem navadnega blaga in sprejemajo sedaj le dragocenosti, ki zavzamejo manj prostora. Po zadnjih statističnih podatkih od preteklega aprila so imeli že takrat v zastavljalnici skoro 11 tisoč zastavitev navadnega blaga in okrog 3400 zastavitev dragocenosti. Od takrat se je količina zastavljenega blaga še povečala in zato so morali prekiniti nadaljnje sprejemanje, ker v skladišču nimajo več prostora.

Izmenjava izkušenj urbanistov iz Furlanije in Slovenije

V Campoformidu se je zaključil dvodnevni seminar urbanistov ki so se ga udeležili tehniki in izvedenci dežele Furlanije-Jul. krajine in Slovenije.

Seminar je otvoril arh. Di Sopra in je na njem govorilo večje število udeležencev iz obeh dežel. Izmed predstavnikov Slovenije so posegli v debato inž. Gabršček, dr. Saje, arh. Musič, prof. Vogelnik, dr. Jeran in dr. Mlakar.

Iz debate je bila razvidna korist takih razgovorov in srečanj, ki naj bi se razvila v trajno sodelovanje, v okviru dobrega sosedstva in uskladitve delovanja na tehničnem področju.

Ob zaključku del so udeleženci z zadovoljstvom sprejeli predlog delegatov iz Slovenije, naj bi se vršil prihodnji tak sestanek v Ljubljani in naj bi njegov delovni program še bolj razširili. Na sestanku v Ljubljani naj bi približali in postavili v stik probleme naše dežele s problemi Slovenije in Koroške, ki imajo marsikaj skupnega.

Posvet o podporah srednješolskim dijakom

Sinoči ob 18.30 je bil v sejni dvorani pokrajinske uprave na Korzu Italia v Gorici sosvet vseh županov goriške pokrajine in številnih občinskih tajnikov o načinu razdeljevanja podpor iz javnih sredstev dijakom nižjih in višjih srednjih šol. Sestanek je sklicala pokrajinska uprava, vodil ga je predsednik pokrajine Chientaroli, prisoten pa je bil tudi deželni funkcionar, ki je obsežno poročal o uresničevanju te važne pobude. Ker so na Goriškem šele pred nedavnim krajevne ustanove bile usposobljene za delo, bodo rok, ki je za vložitev prošenj za podpore sprva veljal do 10. oktobra, po vsej verjetnosti podaljšali, da bi mogli tudi goriški dijaki dobiti pomoč za nakup šolskih knjig in plačevanje potnin. O zadevi bomo obširno poročali jutri.

V nedeljo, 10. t. m. priredi **godbeno društvo «KRAS» na Trgu sv. Martina v Doberdobu** ob 16. uri

KONCERT

ob zaključku letošnje sezone.

Vsi ljubitelji godbe na pihala so vljudno vabljeni.

Vstopnine prosto.

UGOTOVITEV OB PREGLEDU ŽIVINE

Hlevi v Števerjanu so potrebni popravil

Zdravstveno stanje živine pa je dobro

Pred dnevi so zaključili v števerjanski občini s pregledom goveje živine v okviru akcije proti jetiki in brucelozi. Občinski zdravnik dr. Egone Tomba je ob tej priliki pregledal skoro 300 glav goveje živine ter ugotovil le majhen odstotek obolelosti med njo. Pri pregledu so obiskali hleve po vseh občinskih zaselkih ter ga zaključili v Jazbinah.

Čeprav je zdravstveno stanje živine dobro, pa so ob tej priliki ugotovili, da bi bilo potrebno marsikatero izboljšanje hlevov in ponekod bi morali postaviti tudi nove. Seveda pa živinorejci sami nimajo sredstev za taka draga preurejanja in bi bilo treba zanje poiskati državni prispevek iz zelenega načrta ali kakega drugega vira. Tudi pri deželni upravi so že govorili o pomoči kmetijstvu in prav pri hlevih bi lahko kaj pomagali. Pri tem je treba vsekakor upoštevati, da ni dovolj samo dobra krma in nega, ampak mora biti zdrav in ustrezen tudi prostor, kjer živi živina. To je potrebno zlasti za krave mlekarice, da bo njihovo mleko res zdravo in dobro.

Našli so avtomobilista, ki je povozil kolesarko

Avtomobilist, ki je v sredo popoldne na križišču ulic Leopardi in Pascoli povozil 24-letno Olimpio Moro, por. Godina, je 19-letni Claudio Humar, dijak, doma iz Ul. Giusti 7. Kakor smo poročali v včerajšnji številiki, je ponesrečenko, ki si je pri padcu s kolesa zlomila zapestje, Humar odpeljal v bolnišnico; na dvorišču, kjer je ženska izstopila, pa se je odpeljal, ne da bi si ji predstavil. Na podlagi avtomobilske registracije ga je izsledila prometna policija.

Med pretepom se je včeraj dopoldne ranil po obrazu Luigi Furlan, 43, iz Verdijeve ulice 43 v Ronkah. V bolnišnici v Tržiču so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v 15 dneh zaradi zloma čeljusti.

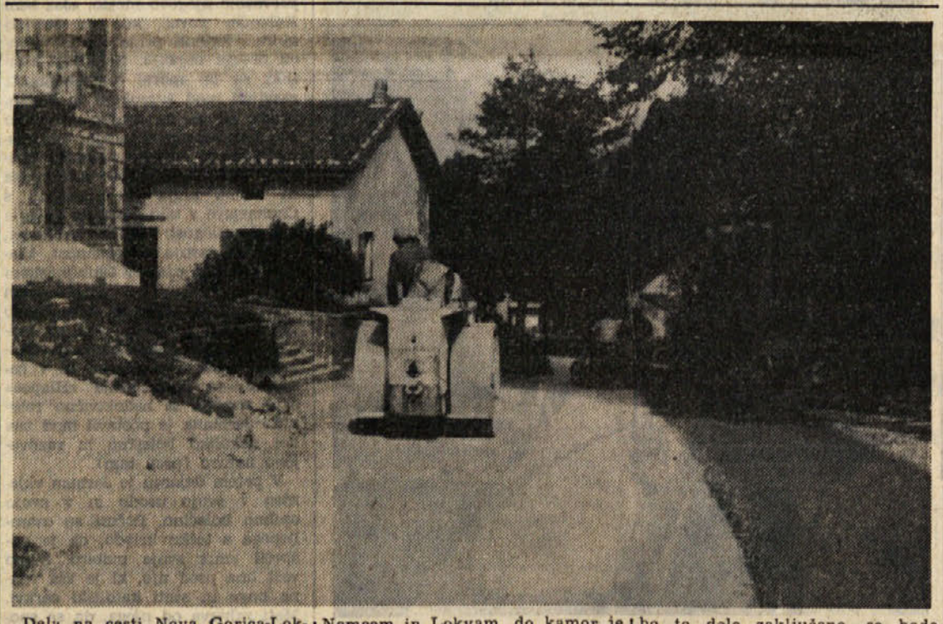

Dela na cesti Nova Gorica-Lokve dobro napredujejo in danes bodo odprli del ceste od Nove Gorice do Trnovega, kjer so zaključili z asfaltiranjem cestišča. Z delom so pohiteli zlasti v zadnjih tednih, ko je bilo vreme bolj naklonjeno. Sedaj nadaljujejo z urejanjem cestišča naprej proti Nemcem in Lokvam, do kamor je še skoro 8 km. Tehnik Škrlj, ki vodi delo, je mnenja, da če bo vreme ugodno in bodo delali s sedanjim tempom, bo celotna cesta urejena in asfaltirana že letos. Pri tem je treba pripomniti, da od Trnovega dalje razširjajo cestišče in popravljajo ovinke. Ko bo to delo zaključeno, se bodo Lokve zopet znatno bolj približale goriškim poletnim in zimskim izletnikom in športnikom. Na sliki vidimo še zadnja dela na cesti v Trnovem. Za celotno ureditev ceste na Lokve, kakor tudi za asfaltiranje cest na samih Lokvah, bodo potrošili 200 milijonov dinarjev.

Kino

CORSO. 16.30: «I complessi», N. Manfredi, U. Tognazzi in A. Sordi. Italijanski črnobeli film.
VERDI. 17.00: «Vaghe stelle dell'orsa», Claudia Cardinale in James Sorel, črnobeli italijanski film, mladini pod 18. letom vstop prepovedan.
MODERNISSIMO. 17.00: «Agente 077 — Missione Bloody Mary», K. Clark in H. Laine; ameriški barvni kinemaskopski film.
VITTORIA. 17.30 — 20.45: «Guerra e pace», Audrey Hepburn in Henry Fonda; ameriški barvni film.
CENTRALE. 17.00: «Le nevi di Chilimangiaro», Gregory Peck in Susan Hayworth; ameriški barvni film.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna KUERNER. Korzo Italia št. 10, tel. 25-76.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 23,2 stopinje ob 14.30 uri in najnižjo 13 stopinj ob 5. uri. Povprečna dnevna vlaga je bila 66 odstotkov.

4. A. K.

Bili smo mladi

Druga skupina je lezla za nami. Čuli smo jih peti, v noči se glasovi še lepše razlegajo, za nami pa jih ni bilo. Klicali smo jih, odgovora tudi ni bilo. Zopet smo klicali «omo mo mo», to je bil namreč naš klic, ki smo ga vsi mladinci poznali. Pa pritečejo na Prebenegu možje iz hiš, čemu kličemo. Povedali smo jim, da kličemo tovariše, ki so za nami. Malo je manjkalo, da nas niso nabili, ker je njih navada, da kličejo v noči samo, kadar je požar ali nesreča v vasi. Umolknili smo in šli lepo poklapani proti domu, naj se drugi za nami izvlečejo, kakor vedo in znajo. Pravijo, da ima marsikdo več sreče kot pameti in to je resnica. Tovariši so še naprej lezli za nami in prepevali kot za stavo, da smo jih čuli do Prebenega. Namesto za nami pa so ubrali pot v Mačkovlje, ker so se hoteli še tam v gostilni malo osvežiti. V gostilni so bili vaščani in ker so naši tovariši prepevali slovensko, so jim plačali pijačo in jih povabili, naj prisedejo in prepevajo dalje. Prisedli so in ostali. Slovenska pesem je združila mesto, okolico in vas.

Spomini, slike naše preteklosti se vrstijo. Kje vse smo bili? Na Erzelju, Trstelju, Čavnu, Nanosu, Vremščici in drugod. Šli smo tudi na Učko, na skalnati simbol naših tovarišev trpinov, istrskih Hrvatov. Mnogi so kar pešačili iz Trsta na Učko, drugi smo šli z vlakom do Lupoglave, s tistim smešnim in zasmehovanim vlakcem, ki ga je Mussolinijeva veličina odpeljala v Abesinijo. Od Lupoglave smo pešačili do vrha. Kako daleč je vse to!

Bili smo na Doberdobskem jezeru, se vozili v preperelih čolnih in plali vodo iz njih, da nismo potonili med trstičjem jezera.

Tudi v Predjamo smo šli. Z vlakom do Košane, nato peš v Predjamo. Kako čudovito pravljičen je bil pogled na grad v skali, za nas, ki smo ga prvič videli in še ni bilo tiste stavbe spredaj, ki zakriva pogled nanj, dokler ne prideš prav v bližino. Napasli smo si oči in dušo nad to lepoto in se nato spomnili, da bi bilo lepo iti še v Postojno, že ker smo tako blizu. Pešačili smo torej še v Postojno in se tam še nekaj obirali. Mesto nam ni takrat nudilo topline, bilo je na meji in domači živelj se je izgubljal med priseljenci, ki jih je bilo veliko število; tuja govorica je preplavila naš kraj. Ker smo se nahodili, smo bili trudni in smo se spomnili, da bi bil čas, da gremo domov. Takrat smo se tudi zavedli, da smo 50 km proč od doma. Kaj sedaj? Tudi če dirjamo, ne pridemo do večera peš nazaj. Moramo pač z vlakom, da ne bodo domači v strahu, če se ne vrnemo. Z vlakom, to je beseda. Marsikdo od nas je imel denarja samo toliko, da je prišel z vlakom do Košane. Posvetovali smo se in tovariško uredili. Tisti, ki so bili zaposleni, so zbrali potrebno vsoto, da so nam plačali vožnjo do doma; največ je k temu prispeval Miloš.

Tudi tekmovanja «čez drn in strn» so bila pravzaprav skupni izleti, ker smo zraven tekmovalcev šli na izlet tudi člani društev, ki so tekmovala. Tako tekmovanje, to je skupni izlet, je bilo tudi v Povir. Tekmovala pa so takrat razen fantov tudi dekleta. Ker pa je bil tisti tek zelo naporen, so pozneje dekleta odstopila od tekmovanja, prišla pa so vseeno na cilj.

Drugo tako tekmovanje in izlet je bilo na Volnik.

Kako dobro smo poznali tudi Glinščico! Malo jih je zahajalo takrat v ta prelepi košček našega sveta in med njimi ni bilo tistih, ki so nas zmerjali in preganjali. Fantje so se učili plezanja, brez učitelja, brez varovalnih vrvi in marsikdo v samih nogavicah. Me dekleta pa smo gledale v steno in trepetale, da kdo ne zleti z višine, in si nismo upale kritizirati, da nam ne bi rekli, da smo sitne.

Tako so leta tekla, naših društev ni bilo več, življenje za nas Slovence je bilo težje in težje. Naša mladost nas je reševala, da nismo klonili.

Romali smo v «planinski raj» na daljni grob našega Simona Gregorčiča, ki nam je s svojimi pesmimi utrjeval prepričanje in vero, da bo naš sirotni narod prenesel tudi ta vihar.

Še drugi grob smo obiskovali. Grob, ki je pravzaprav konec vsega, je bila nam svetla luč, ki nam je v tisti temi kazala pot in dajala moč, da nismo klonili. Tomaj in skromno pokopališče in še skromnejša lesena tablica z imenom Srečko Kosovel. Spomenika bi takratne oblasti ne dovolile. Prav zato je bil s tem revnim znamenjem ves naš, del nas mladih. Njegovi bori so bili naši bori, njegove kraške gmajne, naše gmajne in naše brinovke so pozneje ustrelili v Bazovici. Hodili smo po njegovih samotnih poteh, ki so bile tudi naše med brinovimi grmi, burja se je zaganjala v nas in on je živel z nami in nas krepil v tistih naših težkih mladih letih.

Mladi pa niso hoteli umreti. Fantje so začeli hoditi sami na izlete in niso marali, da jih dekleta spremljajo. Sami so hodili tudi na skrivne sestanke, imeli so jih tudi pri Miloševih. Vedele smo, da nekaj snujejo, izbegavali so pa vsako pojasnilo. Neka tovarišica je prejemala v službo na svoj naslov šifrirana pisma, ki jih je potem oddajala dalje, niso ji pa povedali, za kaj gre.

Tako smo dekleta ostajala vedno holj sama, tudi zaradi tega, ker je moralo mnogo naših fantov obleči vojaško suknjo. Med temi je bil tudi vodja izletov našega svetoivanskega mladinskega društva. Jezile smo se na fante in začele smo hoditi na izlete kar same. Pešačiti smo bile vajene. Domenile smo se v tednu, kam in kako naj gremo, in šle smo. V jezi nad fanti in v našo tolažbo smo prepevale:

Kadar gremo na izlete,
fantom kažemo mi pete,
fantje kislo se drže,
ker ne maramo za nje.

Pa ni bilo prav tako, še vesele bi bile, če bi prišli z nami. Vseeno se nam je zdelo preneumno, da bi stalno hodile same, zato sva se domenili s tovarišico, da jih malo pobaramo in se zmenimo za skupni izlet. Šli sva torej v Rocol, da bi vprašali Marušiča, kaj misli. Po poti sva srečali tovarišico, ki naju je opozorila, naj ne hodiva na Marušičev dom, ker so njega aretirali in bi gotovo zajeli tudi naju. Pozneje smo zvedeli, da so prijeli tudi Bidovca in Miloša.

Tako se je začelo zadnje dejanje tragedije naše generacije, ki se je končalo s streli v Bazovici. Ti streli so zadeli nas vse, saj so tudi v to ciljali. Zadeli so nas, ker smo bili z njimi tako tesno povezani in vsaka pot in kraška steza, vsaka gmajna, brinov grm, borov gozdiček nas je spominjal na nje, katerih kri je prepojila kraški kamen. Mladost se je upirala pojmu «nikoli več». Nikoli več ne bomo slišali Miloševega «o la la» in njegovih orglic, nikoli več ne bo prepeval Marušič «Eno devo le bom ljubil» in nikoli več ne bomo videli vedno vedrega in nasmejanega Ferdota. Na bazoviški gmajni so ubili tudi našo mladost in skoraj bi nam ubili tudi vero v človeka.

KONEC

šport šport šport

HOKEJ — KONEC PRVENSTVA

Candy Monza novi italijanski prvak

Novara in Amatori pred Triestino in Ferroviariom

V soboto se je zaključilo italijansko prvenstvo v hokeju na kotalkah. Po osemnajstih kolih je Candy Monza osvojil naslov italijanskega prvaka in tako pretrgal zlato serijo Triestine, ki se je tri leta zaporedoma ponašala s tem naslovom.

Vsekakor moramo priznati, da je prvenstvo osvojilo res najboljše moštvo. Edino Candy je namreč odigral vse prvenstvo brez kriz in nenadnih polomov, če izvzamemo hud poraz, ki ga je doživel v Trstu proti Triestini. Glavna moč moštva je bil napad, kateremu je le za 1 gol ušel naslov najboljšega. V osemnajstih tekmah je namreč dosegel 79 golov, medtem ko jih je Ferroviario 80. Tudi obramba je bila druga najboljša, tokrat za Triestino (40 oziroma 38 prejetih golov). Vse svoje vrline je Candy pokazal še v zadnjem nastopu, ko so morali tržaški navijači prvič okusiti grenkobo poraza domačega moštva, saj do te sobote ni nobenemu moštvu uspelo premagati v Trstu niti Triestine niti Ferroviaria.

Monza pa je tokrat nastopila z nujno potrebo po zmagi, medtem ko si je Ferroviario že prej zagotovil peto mesto in je tokrat igral le za prestiž. Kljub temu so se Tržačani borili skoraj z obupom, tako da so se morali gostje potruditi kot redkokdaj v tej sezoni, aplavze tržaške publike, ki jih je

Na drugo mesto se je uvrstila Novara, nato pa Amatori. Novara je letos zaigrala zelo čudno. Po prvih šestih kolih je imela le šest točk in vse je kazalo, da ne bo mogla poseči v boj za najvišja mesta. V drugem delu pa je nizala same zmage in se tako nevarno približala vodečim. Visoka uvrstitev Amatorija zelo preseneča. Moštvo je nastopilo močno pomlajeno, ker je starejše elemente, med katerimi najboljšega strelca Tavonija, odstopilo Rapidu.

Glavni poraženec tega prvenstva je Triestina, za katero predstavlja četrto mesto velik neuspeh. Moštvo je namreč v prejšnjih letih osvojilo tri zaporedna prvenstva in je tudi letos nastopilo kot glavni favorit. V resnici pa ni igra rdečih nikoli zadovoljila. Moštvo je igralo preveč raztrgano, tako da so posamezne akcije slonele predvsem na iznajdljivosti in spretnosti posameznikov. Poznalo se je, da nekateri igralci niso mogli redno trenirati, kot na primer vratar Mari, ki se je v prvih tednih sestajal s tovariši le nekaj ur pred tekmo, in Počkaj, ki je bil pri vojakih. Če je izkušenost pripomogla Mariju, da je kot vratar vseeno vršil svojo dolžnost z izredno spretnostjo, je Počkaj dosegel svojo standardno kondicijo le v zadnjih tekmah, medtem ko je prej imela Triestina na razpolago le dva napadalca. Najbolj se je seveda izkazal Martellani, ki pa je bil preveč osamljen v svojih prodorih. Slabše se je odrezal Perok, ki je le v nekaterih tekmah zaigral kot je bilo od njega pričakovati. Obramba je bila kot vedno na mestu in je tudi letos prejela najmanj golov. Poleg že omenjenega Marija sta igrala zadovoljivo še Prinz, ki je bil istočasno kapetan moštva, in Cervo. Naj še omenimo rezervnega vratarja Talocchija, ki se je vrnil na igrišče po nekaj letih.

Drugo tržaško moštvo, Ferroviario, je doseglo častno peto mesto, ki pa nikakor ne more zadovoljiti navijačev, katerim je prvi del prvenstva obetal mnogo več, saj se je moštvo mnogo časa zadrževalo kar na vrhu lestvice. Vsi upi so splahneli v petih tekmah med osmim in dvanajstim kolom, v katerih je Ferroviario nabral le eno točko. Nasprotno od Triestine je bila glavna moč moštva napad, ki se je izkazal kot najplodnejši tega prvenstva. Gregori, Spessot in Bissoli so bili posebno v prvem delu prvenstva strah in trepet vseh vratarjev, žal pa je bila obramba tudi letos nesigurna. Ne moremo se sicer pritoževati nad Scieghijem, kateremu lahko zamerimo le odvečne grobosti, toda Berce in pred. vsem vratar Ottonelli sta bila najšibkejši točki moštva.

Marzotto in Lodi sta zasedla šesto oziroma sedmo mesto kot je bilo pričakovati.

Na dnu pa je lestvica še vedno neodločena. Medtem ko je bilo že dolgo časa jasno, da bo Follonica zapustila družbo najboljših, sta Rapid Modena in Bassano končala prvenstvo z istim številom točk, za kar bo potreben še medsebojni spopad, ki bo odločil, kdo naj sledi Follonichi. Vsekakor so predvidevanja naklonjena Bassanu, ki je že «veteran» v takih dramatičnih finiših, v katerih se vedno izmaže.

U. K.

BOKS

TOKIO, 7. — Svetovni prvak mušje kategorije Salvatore Burruni je doživel v dvoboju, ki ni veljal za naslov, z Japoncem Katsoyushijem Takayamo pekoč poraz po točkah. Japonec, mlajši in bolj gibčen od Burrunija, je Italijana spravil v tretji rundi celo na tla.

ATLETIKA

Zaradi poškodbe konec kariere Valerija Brumela?

MOSKVA, 7. — Svetovni rekorder v skoku v višino Valerij Brumel je postal žrtev prometne nesreče. V bolnišnici, kamor so ga odpeljali, so ga morali operirati. Baje so mu ugotovili več zlomov in ni izključeno, da ne bo mogel več nastopati. Eni so celo izrekli mnenje, da bo zlomljena noga krajša. Njegovo stanje sicer ni resno, in Brumela so že obiskali prijatelji in znanci. Po vesteh Tassa naj bi športni voditelji, ki so ga obiskali, izjavili, da bo Brumel, ki je brez dvoma eden najboljših atletov vseh časov, lahko po okrevanju ponovno nastopal.

Pe neuradnih vesteh si je Brumel zlomil desno nogo na dveh mestih in ima tudi dva zloma v bližini gležnja.

Domači nogomet

V nedeljo bo ob 10. uri v Ulici Flavia tekma juniorskega turnirja S. Sergio - Breg.

* * *

V nedeljo ob 13.30 bo na igrišču v Boljuncu prijateljska tekma Breg - Gippo Viani.

V domači nogometni areni

Mlada enajstorica Brega je v nedeljo doživela v tekmi z Libertas poraz. Sicer jih ta spodrsljaj ne sme potreti. Pot do zmage je trda in prav zato bodo morali mladi Brežani prej asimilirati sistem igre. To je njihov glavni nedostatek, kar se je videlo v nedeljo. Napadalni prodori so prepuščeni bolj potezam posameznikov in ko pride do množičnega napada, vlada v vrstah Brega precejšnja zmedenost. Tudi središče igrišča ni zavarovano kot bi moralo biti, zaradi česar so imeli nedeljski nasprotniki lahko delo pri organizaciji napadov na gol. Mladinci Brega so nastopili z naslednjo postavo: Rapotec, Petaros, Hrvatič, Bandi, Zocchi, Pregarc, Lavriha, Čuk, Kocjančič, Zahar in Žerjal

KOŠARKA — Prvenstvo moške B lige

Goriziana brez ovir?

Italijanska košarkarska zveza je določila skupino prvenstva moške B lige. V skupini, kjer bo Ginnastica Triestina, bodo tudi Goriziana in Safog iz Gorice, APU Snaidero iz Vidma, Recoaro iz Vicenze, Robur iz Ravenne, Polisportiva Libertas iz Forlì, Sef (prej Stamura) iz Ancone, Officine Calabresi iz Barija in Polisportiva Libertas iz Brindisija.

Kot se vidi, bo imela Goriziana lahko delo v tej skupini in vse kaže, da si bo že s tem prvenstvom osvojila pravico do nastopa v elitni ligi italijanske košarke. Verjetno bo našla najhujše tekmece prav v tržaških in videmskih petorkah in tudi v Safogu. Sicer se je že videlo med turnirjem za trofejo Petri, da ostale ekipe nimajo igralcev, ki bi se lahko kosali s košarkarji Goriziane.

KOLESARSTVO

CASTELLANIA, 7. — Gianni Motta je danes zmagal v dirki «Fausto Coppi» od Turina do Castellanie. Motta je 242,100 km dolgo progo prevozil v 6 urah 00'20" s povprečno hitrostjo 38,210 km na uro. Za njim so se z istim časom uvrstili Bitossi, Massignan, Zilioli, Poggiali, Battistini itd.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II TELEFON 93-808 in 94 638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANCIŠKA št. 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2 250 lir polletna 4 400 lir, celoletna 7 700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 — din, mesečno 1.000.— in letno 10.000 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT DZS Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603 86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Za vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst